

Naročnina
za državo SHS:
za celo leto naprej Din. 120—
za pol leta " " " 60—
za četrt leta " " " 30—
za en mesec " " " 10—

za inozemstvo:
celoletno " " " Din. 200—
mesečno " " " " 18—

Sobotna izdaja:
v Jugoslaviji " " " Din. 15—
v inozemstvu " " " " 35—

Posamna štev. 75 par.

SLOVENE

Cene inseratov:
Enostopna petlinna vrsta malih
oglasov po K 4— in K 6—
veliki oglas nad 45 mm vr-
šine po K 8—, posilna 100—
po K 12—

Pri večjem naročninu popust
Izhaja vsak dan izvenredno
ponedeljka in dneva po praz-
niku ob 5. uri zjutraj.

Mesečna priloga: Vestnik SKSL
Poština plačana v gotovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, uprava. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne krate.
Ljubljanske št. 650 za naročnino in št. 349 za oglaš.,
zagreb 39.011, sarajev. 7563, praška in dunaj. 24.797

Pij XI. in genovska konferenca.

Rim, 3. maja.

Dne 29. aprila t. l. je poslal papež Pij XI. državnemu tajniku kardinalu Gaspariju pismo, ki je sicer po obliki naslovljeno nanj, a se po svoji vsebini obrača na genovsko konferenco. Pismo je po nagibih, ki so ga narekovali in po svoji vsebini tako važno, da ga temeljem izvirnika, ki ga je 30. apr. objavil »Osservatore Romano«, priobčujemo doslovno. Pismo slove:

G. kardinal! Navdaja nas živa želja, da bi končno zopet videli zavladati svetu pravi mir, ki se izraža predvsem v spravi duhov in ne samo v ustavitvi sovražnosti. Ta želja nas nagiba, da z največjo skrbjo in celo s strahom opazujemo potek genovske konference, vsled česar smo že pozvali ljudstvo, da z gorečo molitvijo izprosi božji blagoslov. In ne moremo skrivati iskrenega zadoščenja, ki nas navdaja, ko vidimo, da so se z dobro voljo vseh odstranile ovire, spričo katerih se je prvotno zdelo, da je vsak sporazum nemogoč.

V resnici ne more nihče dvomiti, da bi srečen izid tako velikega sestanka, ki obsega zastopnike vseh izobraženih narodov, značil zgodovinski dogodek za krščansko civilizacijo, posebno v Evropi. Narodi, ki so vsled minolega spora in njegovih zadnjih, nad vse žalostnih posledic toliko trpeli, zahtevajo po pravici, da se z delom na konferenci kolikor mogoče odstrani nevarnost novih vojn in kar najhitreje poskrbi za gospodarsko obnovo Evrope.

S polno dosego tako plemenitih, med seboj zvezanih namenov in s pripravo temeljev za njihovo bodočo in ne daljno izvršitev si genovska konferenca pridobi za človeštvo velike zasluge, saj mu pripravi takorekoč novo dobo miru in napredka, v kateri se bosta po besedah svetega pisma »pravičnost in mir poljubila« in se ljubezen do bližnjega ne bo oddaljila od zahtev pravičnosti.

Tak povratak v normalno stanje človeške družbe v njenih bistvenih elementih, soglašajoč z zakoni zdravega razuma, ki je gotovo tudi božja naredba, bo prinesel vsem, premagancem in zmagovalcem, najvišjo korist. Prav posebno pa bodo imela od tega korist tista nesrečna ljudstva skrajne Evrope, ki jih po pustošenju vojne in notranjih bojov ter po verskem preganjanju kosita še lakota in kuga, dočim vendar njihova ozemlja krijejo v sebi toliko virov bogastva in bi ta ljudstva mogla biti močan živelj pri družabni obnovi. Tem narodom, pa naj jih je tudi nesreča preteklih časov ločila iz našega občestva, pošiljamo skupaj z besedami našega objokovanega prednika izraz našega sočustvovanja in tolažbe in obenem gorečo željo našega očetovskega srca, da bi se z nami veselili istih darov edinosti in miru, ki so izraženi v skupni deležnosti na svetotajstvih.

Ako pa bi kot vrhunec vse nesreče tudi na tej konferenci ponesrečili poizkusi za dosego miru in trajnega sporazuma — kdo bi mogel, gospod kardinal, brez groze pomisliti na to, kako bi se že itak jaden in nevaren položaj Evrope poslabšal. Pred nami bi se razgrnil pogled na vedno večje gorje, na nevarnost novih požarov, ki bi potegnili za seboj vso krščansko civilizacijo, kajti sv. Tomaž zelo dobro pravi (De regimine Principum, I. 10) in izkušnja nam potrjuje: desperatio audacter ad quaelibet attentanda praecipit — obup se drzno loti vsakega poizkusa.

Zato v imenu vseobsegajočega poslanstva ljubezni, ki nam ga je zaupal božji Zveličar, vse še enkrat zaklinjamo, da se s krščanskim duhom in medsebojno dobrotnostjo, ki jo navdihuje, združijo v sklepu, da delajo na prosep občega blagra, ki bo končno tudi posameznim narodom v trajno korist. Ker se pa to ne da izvršiti brez milosti tistega Boga, ki je in mora biti prvi začetnik in vrhovni voditelj družbe, »Rex Regum et Domini dominantium«, znova opominjamo celokupno krščansko ljudstvo, da se k Njemu zateče in v blagor omikane družbe ponavlja lepo

molitev, ki smo jo v častitljivi liturgiji velikega tedna molili za cerkev: »Deus et Dominus noster pacificare, adunare et custodire dignetur toto orbe terrarum, detque nobis quietam et tranquillam vitam degentibus glorificare Deum Patrem Omnipotentem.«

Tako je v resnici mogoče doseči tisti javni napredek, ki je naravna svrha vsake kulturne družbe, vodeča ljudi nasproti njihovem nadnaravnemu cilju: »ut sic transeamus per bona temporalia ut non amittamus aeterna.«

Obveščujoč Vas o tem našem mišljenju in o teh naših željah, ki naj so jim vsi naši diplomatični zastopniki pri odnosnih vladah topli tolažbi, Vam, gospod kardinal, od srca podeljujemo apostolski blagoslov.

Pij PP. XI.

Kdor to pismo sv. očeta brez pred-sodkov čita, s lahkoto spozna, da ima trojno svrhu. Predvsem je papežu na tem, da izpolni svojo vzvišeno dolžnost in stori vse, kar je v njegovi moči, da genovsko konferenco še enkrat opomni na njeno visoko nalogo in ji vzpodbode vest, da bi končno omogočila spravo med narodi. In reči moramo, da bi mogla sv. stolica, ako bi bila v Genovi zastopana, komaj tako učinkovito nastopiti, kakor je to storila s pismom, ki se dviga visoko nad vse stranke. Kar je storil papež, je izliv njegovega vzvišenega verskega in npravnega poslanstva v človeški družbi. In naj mu tudi posvetni oblastniki branijo dostop na njihove sestanke, s tem ne morejo preprečiti, da ne bi dvignil svojega glasu in govoril ne samo katoličanom, ampak celemu svetu.

Trenutek, ki si ga je izbral papež za svoje pismo, nam odkriva drugo svrhu. Boj med spravljivim in nespravljivim stališčem dveh struj je dosegel do vrhunca. Nihče ne ve, katera stran bo zmagala, ker sta navidez obe enako močni. Ta trenutek je izbral sv. oče, da vrže vso težo svojega ugleda na tehtnico za spravljivost in ji pomore do zmage. To je Lloyd George tudi takoj umel in v uradni izjavi hvaležno in priznalno vzel na znanje. Gotovo Lloyd George na genovski konferenci zastopa predvsem interese svoje lastne dežele, toda ti interesi se topot krijejo z interesi celokupnega krščanstva, zato mora biti želja nas vseh, da na genovski konferenci obvelja njegovo stališče.

Pa še eno svrhu ima papeževo pismo: stvar narodov na vzhodu. To stvar zastopa v Genovi Čičerin, a njeno obrambo je osvojil tudi rimski papež. Saj tam na vzhodu ne leže le največje gospodarske zaloge Evrope za bližnjo bodočnost, ampak tudi največje naloge katoliške cerkve. Upati smemo, da bo vzhod papeževo pismo razumel, saj mu tako toplo govori in ga vabi v kolo kot enakovrednega brez pridržkov, brez terjatev. In ko dospo v Rusijo odposlane pomožne misije, da organizirajo ondi trajno pomoč, bodo našle po tem pismu sv. očeta pripravljena pota. Led, ki je tako dolgo ločil vzhod od Rima, se taja.

Ako pride v prihodnjih dneh morda poročilo, da sta Čičerin in Krasin dospela v Rim k papežu, bo to naravno in ob sebi umljivo. V najtežjih dneh je našel ruski narod v rimskem papežu svojega najboljšega, najpogumnejšega, najnesebičnejšega prijatelja. Pri kom naj se oglasijo njegovi zastopniki, ako ne pri njem?!

Borba za obmejne čete in orožništvo.

Belgrad, 6. maja. (Izv.) Med ministrstvom za notranje stvari in ministrstvom za vojno in mornarico se vodijo pogajanja, v kateri proračun naj se vstavijo postavke za obmejne čete in orožništvo. Predlog finančnega odbora, naj se postavke za obmejne čete in orožništvo črtajo iz proračuna ministrstva za vojno in mornarico ter vstavijo v proračun ministrstva za notranje stvari, še ni pravomočen, ker je hotelo vojno ministrstvo pridržati postavke, ki so bile določene za prehrano in stanovanja obmejnih čet in orožništva, za vojaštvo. V večini klubov prevladuje mnenje, da bi bilo potrebno, da se obmejne čete odpravijo, ker so na samo škodo narodu in državi.

Genovska konferenca se odgodi?

Genova, 6. maja. (Izv.) V konferenčnih krogih so danes presojali položaj zelo pesimistično. Splošno se govori o morebitni potrebi odgoditve konference, kar se priporoča s francoske in belgijske, pa tudi z ruske strani. Zdi se, da so nasprotstva skoraj nepremostljiva. Predsedstveni načelnik Schanzerjev, Visconte Venosta je danes izjavil, da je včerajšnja konferenca med Lloyd Georgem in Evansom na eni in Krasinom na drugi strani dovela do tega, da so zahteve Rusov po kreditih tako velike, da bo le težko mogoče izpolniti njihove želje. Rusi pa izjavljajo, da predvsem ni vprašnje kreditov krivo, da bodo pogajanja imela le malo uspeha. Dasi potrebuje Rusija kredite, stavišene od vlade do vlade, tiči glavna težkoča v členu 7 spomenice, namreč v presojevanju vprašanja lastnine in v členu 11, ki govori o izpremembi ruskega pravosodja v zmislu točke 8 sklepov londonskih strokovnjakov. Ako se ta člen uresniči, bi to pomenilo za Rusijo uvedbo kapitulacij, in Rusija bi padla na nivo Turčije ali Egipta. Sovjetska Rusija na to nikakor ne more pristati. Suverenost Rusije mora ostati nedotakljiva. Nadalje se z ruske strani sporoča, da bo spomenica izročena šele v pondeljek zvečer ali pa v torek dopoldne, ker morajo Rusi počakati, kako stališče bodo definitivno zavzele Francija in Belgija. Za to stališče Francije in Belgije je važen porazgovor, ki ga je imel danes načelnik francoske delegacije Barthou z belgijskim delegatom Jaspardjem in ki je trajal ves dan. Oficielno se je ugotovilo popolno soglasje med francoskimi in belgijskimi naziranjmi. Doznava se, da sta Barthou in Jaspard predložila novo besedilo člena 7 in da je upati, da bo Belgija sprejela to novo besedilo, ki ga je Barthou prinesel seboj iz Pariza. Razen tega so se danes dopoldne posvetovali Schanzer in Čičerin in Lloyd George in Schanzer.

Povratak in konference Barthou-a.

Genova, 6. maja. (Izvirno.) Predsednik francoske delgacije na mednarodni gospodarski konferenci v Genovi Barthou se je danes vrnil semkaj. Na železniški postaji ga je sprejel Colrat v družbi dveh drugih francoskih delegatov. Takoj dopoldne je imel razgovor z italijanskim ministrom Schanzerjem, nakar je posetil tudi angleškega ministrskega predsednika Lloyd Georgea v Villi Alberti.

Sestanek ruskih delegatov v Berlinu.

Genova, 6. maja. (Izv.) Ruski delegat Joffe, ki je snoči baje odpotoval s dvanajstimi delegati iz Genove, se sestane v Berlinu s posebnim odposlancem Ljeningovim, od katerega dobi zaupna poročila, na podlagi katerih pošlje v Genovo nova navodila.

Italijanski delegati o dogovoru med Rusijo in Anglijo.

Genova, 6. maja. (Izv.) Italijanska delegacija je včeraj dala ugotoviti v časopisu, da med Anglijo in Rusijo niso bile sklenjene nobene obveznosti glede petrolejskega vprašanja. Hkrati pa izjavlja italijansko časopisje, da italijanska vlada sicer ni sklenila nikakih pogodb, pač pa da obstoji možnost za pogajanja med Anglijo in Holandsko glede ustanovitve trusta, ki bi izrabljala ruske petrolejske vrelce.

Soglasje med Francijo in Belgijo.

Genova, 6. maja. (Izv.) Načelnik francoske delegacije Barthou je danes dopoldne imel z belgijskim delegatom Jaspardjem konferenco, ki je po poročilih iz francoskega vira dovela do popolnega soglasja med naziranjmi belgijske in francoske vlade. Popoldne se sestane Barthou in Lloyd George. Okrog poldneva je konferiral italijanski zunanji minister Schanzer z načelnikom ruske delegacije Čičerinom.

Rusija ne bo popustila.

Moskva, 6. maja. (Izv.) Zinovjev je imel dne 4. maja povodom rudarskega kongresa govor o mednarodnem položaju, v katerem se nahaja ruska sovjetska vlada. Obenem se je spominjal genovske konference. Naša delegacija, je dejal Zinovjev, nastopa z iniciativo. Čičerinovim zahtevam se pripisuje velik zgodovinski pomen. Genovska konferenca se more baviti z zahtevami angleških, francoskih in italijanskih kapitalistov glede povratka njih lastnine. Ako se genovska gospodarska konferenca razbije, bi to na ruske finance sicer ne vplivalo ugodno, vendar bi to Rusiji ne škodilo toliko, kakor to menijo antantne sile. Zato Rusija v tej točki ne popusti.

Proglas petrograjskega sovjeta.

Genova, 6. maja. (Izv.) Kakor sporoča tukajšnja ruska delegacija, je petrograjski sovjet poslal sledeči proglas delavcem vseh dežel: Prihodnje dni utegne priti do tega, da se razbije mednarodna gospodarska konferenca v Genovi. Ententa zahteva od Rusije, naj povrne inozemcem, tovarnarjem in bankirjem njihovo imovino. Ves svet naj ve, da sta Barthou in Lloyd George pripravljena razbiti konferenco v intere-

su kapitalistov in Evropo strmoglaviti v gospodarski kaos. V interesu peščice kapitalistov hoče ententa stopiti sovjetski Rusiji na tilnik. Pri tem pozablja, da ima opraviti z revolucijo, ki je zmagala v meščanski vojni in ki lahko stopi pred aeropag narodov s ponosno dvignjeno glavo. Petrograjski sovjet pozdravlja rusko delegacijo v Genovi in zahteva, naj zavrne vse pohlepne zahteve kapitalistov celega sveta.

Vse bolnišnice ostanejo.

ODLOČEN NASTOP JUGOSLOVANSKEGA KLUBA. — PRORAČUN ZUNANJEGA MINISTRSTVA.

Belgrad, 6. maja. (Izv.) Na današnji seji finančnega odbora se je razpravljalo o proračunu ministrstva za narodno zdravje in o proračunu ministrstva za zunanje stvari. V imenu Jugoslovanskega kluba sta govorila poslanca dr. Dubilić in Zebot. Odločnemu nastopu poslancev Jugoslovanskega kluba se je posrečilo doseči, da ostanejo vse bolnišnice v Sloveniji in v drugih krajih in da se ne bo ukinita niti ena bolnišnica. Pri osebnih izdatkih se je dosegel prihranek enega milijona dinarjev, ki se bo porabil za zboljšanje hrane v bolnišnicah. Predlog referenta dr. Štamparja, da se zniža v Sloveniji število osebja v bolnišnicah in namesti v drugih bolnišnicah, je bil sprejet kljub protestu Jugoslovanskega

kluba. Sklenjeno je, da preidejo s 1. januarjem 1923 vse bolnišnice po vsej državi v oskrbo upravnih oblasti. Za Slovenijo je predvideno v proračunu 22,455.930 dinarjev, medtem ko je prvotni proračun znašal 12,520.115 dinarjev. Posl. dr. Dubilić se je zlasti zavzel za bolnišnice v Dalmaciji, kjer vlada malarija in druge kužne bolezni. Vlada večina je nadalje sprejela proračun ministrstva za zunanje stvari, ki je znašal 34,312.197 dinarjev in ki se je na predlog referenta dr. Krizmana zvišal za 2,593.292 dinarjev. Za ta popolnoma neproduktivni proračun so glasovali vsi vladnovci. Poslanca dr. Dubilić in Zebot sta v imenu Jugoslovanskega kluba glasovala proti.

Nameravan prevrat na Mažarskem.

NADVOJVODA FRIDERIK PRETENDENT

Budimpešta, 6. maja. (Izv.) V zvezi s prihodom bivšega nadvojvode Friderika in njegovega sina Alberta poročajo, da se pričavlja na Mažarskem nov prevrat na ko-

rist Alberta. Prevrat bi se izvršil še pred volitvami v parlament. Tako bi postavili Evropo pred izvršeno dejstvo.
Budimpešta, 6. maja. (Izvirno.) Pr-

hod nadvojvode Friderika in njegovega sina Alberta je bil že dolgo časa pripravljen. Friderik je imel dolgo posvetovanje z državnim upravnikom Horthyem in ministrskim predsednikom Bethlenom v navzočnosti Gumbesa, nadvojvode Alberta in nadvojvode Jožefa. Sklenili so, da parlament takoj po volitvah izvoli palatino in sicer Friderika ali njegovega sina Alberta.

Dogovor med Rusijo in Italijo.

Pariz, 6. maja. (Izv.) Kakor poroča Millet v listu »Petit Parisien«, je bil sklenjen dogovor med Rusijo in Italijo, ki pa bo podpisan šele po zaključku mednarodne gospodarske konference v Genovi.

Vprašanje rapalske pogodbe.

Genova, 6. maja. (Izv.) V pogajanjih med jugoslovanskimi in italijanskimi delegati glede izvedbe rapalske pogodbe se je deloma ustvaril nov položaj. Porazgovori so zavzeli uradni značaj. Včeraj je imel zunanji minister dr. Ninčić v Santi Margheriti daljši porazgovor z ravnateljem v italijanskem ministrstvu za zunanje stvari Contarinijem ter italijanskima delegatoma državnim podtajnikom Tostijem in Luciolijem, ki je svojčas vodil v imenu italijanske vlade pogajanja z našo vlado v Belgradu. Italijani so se postavili na stališče, da se mora najprej rešiti vprašanje Zadra. Pogajanja potekajo v tem pogledu ugodno in je zaznamovati nekaj dobrih uspehov. Odprto je le še vprašanje svobodnega pasu okrog Zadra. V Genovo je dospel jugoslovanski konzul v Zadru Marković. Ako se obe vladi popolnoma sporazumeta glede Zadra, se bo takoj začel izpraznjevati tretji pas v Dalmaciji in morda tudi Sušak. Nerešeno bi ostalo le še vprašanje baroške luke, ker se Italijani branijo priznati Sforzove klavzule. V tem vprašanju se bosta najbrže obe stranki podvrgli arbitraži. Ta modus procedendi izpreminja popolnoma položaj, kakor je to predvidel minister dr. Ninčić po svojem povratku iz Belgrada. V tem smislu se mora tolmačiti tudi izjava italijanskega zunanjega ministra Schanzerja, ki jo je podal novinarjem o izpraznitvi tretje cone v Dalmaciji. Sodi se, da se bo na ta način cela zadeva dala spraviti z mrtve točke.

Belgrad, 6. maja. (Izv.) Ministrski svet je imel včeraj sejo, na kateri se je najprej prečitalo poročilo naše delegacije na konferenci v Genovi. V smislu tega poročila izgleda, da so se naši delegati že sporazumeli z Italijani v zadrskem vprašanju in da bo italijanska vlada dala izprazniti tretji pas v Dalmaciji, ki ga ima še zasedenega. Ker v baroškem vprašanju ni prišlo do nikakega sporazuma, bo to sporno vprašanje predloženo zvezi narodov.

PRIHODNJA SEJA NARODNE SKUPŠČINE.

Belgrad, 6. maja. (Izv.) Prihodnja seja narodne skupščine bo v sredo 10. t. m. ob 4. uri popoldne. Na dnevnem redu je volitev 7 raznih komisij, ki imajo proučiti predložene zakonske načrte posameznih klubov. Vsi poslanci morajo biti v Belgradu v sredo popoldne.

RAZPRAVA O NOVEM VOLIVNEM REDU.

Belgrad, 6. maja. (Izv.) Danes dopoldne je bila v ministrskem predsedništvu konferenca, na kateri so se posvetovali o potrebi in o načelih novega volivnega reda. O tem zakonu so razpravljali v velikih obrisih. Konference so se udeležili ministri Marko Trifković, dr.

Laza Marković in dr. Voja Marinković ter poslanci Ljuba Jovanović, Miša Trifunović in dr. Marko Gjuričič za radikale, za demokrate pa Ljuba Davidović, dr. Voja Veljković in Kosta Timotijević.

ZAVLAČEVANJE VOLITEV.

Belgrad, 6. maja. (Izv.) V parlamentarnih krogih se govori, da želi vlada čim kasneje razpisati nove volitve. Zaradi tega skuša obdržati sedanjo vladno koalicijo. Misel predsednika narodne skupščine dr. Ribarja, sestaviti skupen klub vladnih strank, dobiva vedno več pristašev tako pri demokratih, kakor tudi pri radikalcih. Vlada bo začela razpravljati z zastopniki demokratskega in radikalnega kluba, Ljubo Davidovićem in dr. Gjuričičem o programu narodne skupščine. Zbornica se sestane dne 10. t. m. Najprej pride v pretres zakonski načrt o osrednji upravi in volivni zakon, nato pa šele v mesecu juniju uradniški zakon.

NAŠE ZUNANJE POSOJILO.

Belgrad, 6. maja. (Izv.) Na seji ministrskega sveta je bilo prečitalo poročilo finančnega ministra dr. Kumanudija o ponudbi posojila, ki mu ga je v Genovi stavila neka belgijska finančna skupina potom našega poslanika v Bruslju Jovana Markovića. Ministrski svet je sklenil obvestiti parlamentarne klube o vseh predloženih ponudbah posojila, čim se poslanci povrnejo v Belgrad.

DRŽAVLJANSKA VOJNA NA KITAJSKEM

London, 6. maja. (Izv.) Reuterjev urad poroča iz Pekinga o porazu vladnih čet pri Mugden. Maršal Šangteulin se umika v smeri proti Mukden. Porazena vojska se bliža v neredu Tsientsinu. S tem je državljanska vojska prejkone končana. Kakor se glase vesti iz Tsientsina, pozdravlja kitajsko časopisje v Šanghaju poraz maršala Šangtsulina in opozarja obenem, da je ogrožena japonska kontrola nad Mandžurijo.

POLJSKA ARMADA.

Pariz, 6. maja. (Izv.) Načelnik poljskega generalnega štaba je izjavil, da je zahteva zveze narodov, naj bi Poljska vzdrževala samo 150.000 mož redne vojske, popolnoma nesprejemljiva. Poljska mora imeti, da štiti svojo mejo napram Rusiji, pod orožjem najmanj 375.000 mož.

ZENSKÉ POMOŽNE URADNICE NA ČEŠKEM.

Brno, 6. maja. (Izv.) Kakor poročajo »Lidove Noviny«, bodo odslej v češkoslovaško državno službo sprejemali ženske le kot pomožne moči in še te le tam, kjer ne bo dovolj kvalificiranih moških.

PROŠNJA EXKRALJA FERDINANDA.

Praga, 6. maja. (Izvirno.) »Narodni Listy« poročajo, da je bivši bolgarski kralj Ferdinand prosil češkoslovaško vlado za dovoljenje, da se sme naseliti na svojem posestvu na Slovaškem.

ČEŠKOSLOVAŠKI POSLANIK PRI VATIKANU.

Rim, 6. maja. (Izvirno.) Papež Pij XI. je sprejel v slovesni avdienci češkoslovaškega poslanika Palliera, ki mu je izročil svoje poverilnice. Papežev odgovor na Pallierov nagovor je bil zelo ljubezniv. Po avdienci se je papež v knjižnici dalj časa razgovarjal s Pallierom. — Poslanik Pallier je nato obiskal tudi papeževnega državnega tajnika kardinala Gasparrija.

Darujte za gladujoče v Rusiji!

v gluhem brezvetrju, gnani zdaj sem zdaj tja. Ta položaj pa vsekakor ni trajal dovolj dolgo, da bi utegnili razmišljati o njem. Prej ko v eni minuti je bil vihar nad nami — prej ko v dveh je bilo nebo docela prevlečeno — in deloma zaradi tega, nekaj pa zbog brigajočih pen je postalo mahoma tako temno, da se nismo mogli razločiti med seboj v čolnu.

>Tak piš popisati, kakor je divjal tedaj, bi bil blazen poskus. Najstariji norveški mornarji niso nikdar doživeli sličnega. Jadrsko smo bili popustili, preden nas je dočista zatele; pri prvem sunku pa sta odletela oba naša jabora preko krova kakor da bi bila odžagana — glavni jadrnik je potegnil s sabo mojega najmlajšega brata, ki se je bil privezal nanj radi večje varnosti.

>Naš čoln je bil najlažje peresce od vseh reči, ki so kedaj brodile po vodi. Imel je popoln gladki krov z eno samo lino blizu zapoje in to vrzel smo vselej zapazili iz previdnosti pred bruhačim morjem, kadar smo se napravljali preko Ströma. A zaradi tega smo se morali sunkoma pogrezniti — zakaj ležali smo nekaj trenutkov popolnoma pokopani. Kako je ušel moj starejši brat pogibel, ne znam povedati, saj nisem imel nikdar prilike ugotoviti. Kar se tiče mene, čim sem bil izpuštil sprednje jadro, sem telebil na zobe po palubi, opiraje se z nogama ob ozko stožino, z rokama pa sem se držal zapoglega rogla pri vznožju sprednje jambore. Največ mi je nagon nav-

Italijanske intrige v Albaniji.

(Od našega dopisnika.)

Italijanska vlada je bila vedno načelna nasprotnica neodvisnosti Albanije. Njeni prejšnji poizkusi iz Albanije napraviti svojo kolonijo na Balkanu, so znani in pripadajo že zgodovini; zanimal pa bo njen, kakor upamo, zadnji poizkus nanesti svobodi albanske države smrtni udarec marca leta 1922.

Tega meseca je Italija s pomočjo denarja, ki ga je bila v naši domovini vedno pripravljena razsipati v potokih, poizkušala vreti nacionalistično vlado v Tirani in jo zameniti z italijanofilsko. Vstaši so prišli do vrat Tirane in so zavzeli celotno mesto, toda so bili od albanske redne vojske kmalu razpršeni. Albanski vojaki so proti svoji boljši volji bili primorani iti zoper lastne brate, toda zavest, da je to v obrambo neodvisnosti dežele nujno potrebno, je storila, da so napravili od Italije plačanemu puču v nekaj dneh konec. Ta je namreč imela namen, da v slučaju, ako puč uspe, izkrcia v Albaniji svoje čete, odkoder so te morale svoj čas oditi, da tako svetu pokaže, kako Albanija ne more sama sebe vladati in se morebiti zopet polasti Valone, da iz Jadranskega morja napravi »mare nostrum«, ostalo Albanijo pa spravi pod svoj protektorat.

Vstaši niso imeli zdaj nobene druge poti več nego da zbežijo v Jugoslavijo ali pa v Italijo. Kar se tiče Jugoslavije, pa so se stvrti v zadnjem času zelo preobrnilo. Ko je namreč 20. januarja 1920. leta Nitti prišel na dan s svojim načrtom, naj se razdeli Albanija v štiri dele in sicer Valona pod italijansko, Korča in Argirokastro pod grško, Skader pod jugoslovansko suvereniteto, srednja Albanija pa naj bo samostojna pod italijanskim nadzorstvom — se je takratna jugoslovanska vlada pokazala za lojalno prijateljico Albanije in jugoslovanski konzul v Skadru, Ljuba Nešić, je pomagal, da se ta načrt pokoplje. Albanski dnevnik »Populic« (»Ljudstvo«) je 2. februarja 1920 pozval albanski narod, naj se zedini in se ne da zapeljati od italijanskih spletk ter je opozarjal na dobro voljo jugoslovanske vlade, da Albancem pomaga ohraniti svojo neodvisnost; obenem je albanski škof dr. Kotezi, ki se je mudil takrat v politični misiji v Parizu, ko se je vrnil v Skader, sporočil, da mu je minister za zunanje zadeve dr. Trumbić zagotovil lojalno podporo jugoslovanske države in albanskem stremljenju po neodvisnosti. Zato se italijanofilski vstaši niso mogli več nadejati, da bi mogli po svoji ponosni avanturi najti zavetja v Jugoslaviji, da nadaljujejo svoje najemniško delo.

Italijanska vlada je poslala v Sv. Ivan meduanski parnik »Epiro«, ki je tam sprejel 20 voditeljev vstaje 15. marca na krov. Bili so seveda brez potnih listov in do zob oboroženi. (Italijanska vlada pa je dementirala, da jih podpira!) Albanska policija je prišla na krov in zahtevala izročitev vstajšev, kar je kapitan odklonil. Albanska vlada je nato opozorila v posebni spomenici vse velesile na ta dejstva ter jih prosila, naj se obrnejo do Italije, da naj albansko ljudstvo pusti v miru. Danes ni v Albaniji niti Italijanov niti italijanofilov.

Italijanske spletke je vodil v Albaniji njen zastopnik Perricone, o katerem nam je znano še mnogo, kako je trosil denar in hujskal na nemire, ki so tako Albance kakor Italijane in Jugoslovane stali toliko težkih milijonov, ne da bi Italija dosegla svoje namene.

Trdna orientacija albanskega ljudstva je, da se italijanski vpliv enkrat za vselej izloči in da država s pomočjo prijateljskega Jugoslavije, o katerem smo prebrani, da je odkrito, postane faktor miru na Balkanu, ki naj bo federacija neodvisnih narodov.

Politične novice.

+ Kaj je za bregom? Takoj po povratku ministra dr. Ninčića v Belgrad je izdala vlada uradno poročilo, v katerem pravi, da ni nikakih nesoglasij med Pašičem in Ninčićem. Po zatrdilu vlade je vse v najlepšem redu. »Beogradski dnevnik« pa javlja, da je dr. Ninčić takoj po svojem povratku najprej celi dve uri konferiral s Pašičem zasebno, potem eno celo popoldne z radikalnimi ministri brez demokratov, a celokupna vlada je imela sejo šele po teh posvetovanjih. — Tako podobno je bilo tudi med vojno na Dunaju, ko se je prava ministrska seja začela vselej šele po odhodu češkega ministra dr. Trnke iz ministrskega sveta.

+ »Što pre, dakle, na izbore«. Tako poziva »Radikal« demokrate z ozirom na članek g. Davidovića, ki ga je napisal g. Davidović o svojem obisku v Sloveniji in v katerem pravi, da stoji demokratje v Sloveniji prilično čisto dobro. Kako dobro stoji demokratje v Sloveniji, naj pokažejo volitve, pravi »Radikal« in zato kliče: »Na izbore — na volitve!«

+ Zasedba obmejnege ozemlja. Minister za notranje stvari dr. Marinković in vojni minister general Vasić sta sporazumno odredila vse potrebno, da naše oblasti in vojaštvo zasedejo vse kraje in občine, ki pripadajo naši državi po razmejitvi z Madžarsko, ki je končala te dni.

+ Ruska špijonaža v Franciji. Francoski listi javljajo, da je francoska policija prišla na sled veliki špijonažni aferi na korist ruske sovjetske vlade. Špijonažo so vršili zaupniki sovjetrov v francoskih arzenalih in njenih pristaniščih. Prva ovadba je prišla iz nekega pristanišča, tej ovadbi pa so sledile počasi še druge, med temi ena iz neke francoske tvornice. — To je tako, kakor je bilo pred vojno. Špijonaža, nezaupljivost, koncem koncev pa oborožen spopad.

+ Odstop dr. Beneša? »Moravski Sleški Dennik« javlja, da se je dr. Beneš odločil odstopiti in da namerava postati češkoslovaški poslanik v Parizu. On je baje nezadovoljen s »kontrolac«, ker je vnapolitični odbor poslal v Genovo poleg njega še dr. Rašina in posl. Bechyneja. Ta vest izhaja iz krogov češke opozicije.

+ Napadi na Lloydja Georgea. Belgrajski listi še vedno nadaljujejo svoje napade na Lloydja Georgea in na antanto sploh. »Pravda« zlasti zameri Angliji, da je predložila genovski konferenci, naj se odlože Avstriji dolgov za 20 let, dočim nočejo počakati pri Srbiji niti na obresti. Tudi ljubeznivost zaveznikov napram Bolgarom ni napravila v Belgradu ugodnega utisa. Za vse korake glede odgovoditve ali olajšave raznih odplačil delajo v Belgradu odgovornega Lloydja Georgea, »ki bi rad zmetal vse na en kup: nas in Nemce in Francoze in boljševe...«

Pismo iz Trsta.

Dne 4. maja 1922.

1. majnik v Italiji. Prva poročila, ki so govorila o mirnem poteku praznovanja 1. majnika po Italiji, niso bila točna. Poznejše vesti javljajo od raznih strani in iz raznih mest o nemirih in spopadih zlasti med delavstvom in fašisti. Več je bilo ta dan

Allan Edgar Poe:

V Maelströmu.

Iz angleščine prevel Anton Debeljak.

(Dalje.)

Mi trije — moja brata in jaz — smo se bili prepeljali na otočje nekako ob dveh popoldne in smo zgodaj malone do kraja naložili ladjo z dobrimi ribami, ki so bile ta dan očividno obilnejše nego kdaj poprej. Na moji uri je bilo ravno sedem, ko smo vzdignili sidra in odplavali proti domu, tako bi bili najslabši del Vrtince prešli ob mirni vodi, ki bi imela biti po našem prevdanku ob osmih.

Odjadrali smo, svež vetre nam je sapljaj v desni bok, in nekoliko časa smo jo rezali z veliko brzino, nič hudega sluteč, zakaj videli nismo najlažjega povoda za bojazen. Naenkrat pa nas je potegnila sap-pa nazaj od Helsegna. To je bilo izvanredno — nekaj, česar nismo doživeli nikdar prej — in malce tesno mi je prišlo, ne da bi bil vedel natančno, zakaj. Spravimo čoln v vetrov pravec, a nismo mogli sploh naprej zbog vrtuljek in že sem kanil predlagati, da bi se vrnili na sidrišče, kar se ozremo proti krmi in vidimo vse obzorje odeto v čuden bakren oblak, ki je vstajal s prav osupno naglico.

>Mej tem se je poleglastapa, s katero smo bili pripluli semkaj, in znašli smo se

dihnil to misel — boljšega pač nisem mogel storiti — saj sem bil prezmeden za razmišljanje.

>Nekaj hipov smo bili dodobra potopljeni in ves ta čas sem zadrževal dih ter se oprijemal zagozde. Ko tega nisem več mogel vzdržati, sem se vzravnal na kolena, trdno držeč se še naprej z rokami, in takisto osvobodil glavo. Zdajci se je naš čoln stresel kakor pes, ko se izkobaca iz vode, ter se na ta način nekoliko iznebil valov. Tedaj sem poskušal, oddehniti se od omotice, ki me je bila obšla, ter zbrati svoje misli, da bi spoznal, kaj je bilo storiti, kar začutim neki oprijem na svoji roki. Bil je moj stariji brat, in srce mi je poskočilo od veselja, zakaj bil sem trdno preverjen, da je zdrsnil s palube — ali naslednji trenotek se je vsa ta radost izprevrgla v grozo — kajti on je položil svoja stisnjena usta meni na uho in zahreščal besedo »Moskoe-strömk«.

>Živ krst ne bo nikdar vedel kaki so bili moji občutki pri tej priči. Zadržetal sem od glave do pete, kakor pri najhujši mrzlični napasti. Zadosti dobro sem znal, kaj je mislil z ono besedo — vedel sem, kaj mi je želel izraziti. Z vetrov, ki naju je gonil sedaj naprej, sva se podila v Strö-movo požiravko in nič naju ni moglo rešiti.

>Kadar smo se vozili preko Strömovega preliva, razumete, da smo šli vselej precej daleč nad vrtincem ravno v najtiš-

jem vremenu in potem morali pazljivo čuvati in čakati brezvetrja — zdaj pa sva brzela premo proti krnici sami, in to pri takem pišu! Čisto gotovo, sem menil, dosepeva tja baš za tišino — še je lučka upanja — toda v sledečem trenutku sem se preklinjal, ker sem bil tako blazen, da sem sploh še sanjal o nadi. Vedel sem prav dobro, da sva bila obsojena, pa če bi bila imela še tolikšno topovsko šajko.

>Ta čas je bil prvi naval nevihte obnemogel ali ga morda nisva čutila tolikanj, ker sva hitela pred njo, ali vsekakor so valovi, ki jih je veter skonec tiščal h tlom in so ležali plitvi ter penasti, rastli v prave pravcate hribe. Posebna premena je bila nadalje nastala na nebu. Vseokoli v vsaki smeri je bilo nebo črno ko smola, ali blizu nad glavo se je razparalo, pokazala se je naenkrat obla špranja svetlega svoda — tako jasnega nisem videl nikdar in globoko modrega — in preko njega je blestel ščip s takim sojem, kakor ga nisem poznal nikoli dosihdob. Ožarjal je krog naju sleherno stvar z največjo razločnostjo — toda, o Bože, kakšen prizor je imel razsvetliti!

>Zdaj sem enkrat ali dvakrat poskusil govoriti z bratom — ali na nerazumljiv način se je bil hrup tako povečal, da mu nisem mogel dopovedati niti ene besedice, akoprav sem mu kričal kar se je dalo glasno na uho. Nenadoma je otrsela glavo, bled ko smrt, in povzdignil prst, kot bi hotel reči: Poslušaj!

ubitih in mnogo več ali manj ranjenih. Tako poročila iz Milana (3 nevarno ranjeni), iz Bolonje (3 fašisti ranjeni, 1 komunist mrtev), v Parmu (1 fašist mrtev), v Lacijsko (1 mrtev), v Zola Predosa (2 mrtva) itd. Vočigled tem krvavim dogodkom in nemirnosti se zelo čudno glasi neki poluradni komentar, ki pravi, da so se delegatje raznih narodov, ki so zbrani v Genovi, da razpravljajo o problemih tičočih se rekonstrukcije Evrope, lahko prepričali ob majniških manifestacijah, kako neresnična so bila vsa obrekovanja, razširjena v inozemstvu o italijanskem notranjem položaju. — Italijanski vladni možje morda mislijo, da imajo posla s slepci!

Italijansko-jugoslovanska pogajanja. V Santi Margheriti so prišli 1. maja, povabljeni od vlade, civilni komisar iz Zadra, com. Moroni Lubin, predsednik dež. odbora in drugi zaupniki iz Zadra ter Italijani iz Šibenika in Splita. V nedeljo popoldne je gosp. Tosti dolgo razpravljal s Salato, ki se udeležil pogajanj z jugoslovanskimi delegati glede izvedbe rapalske pogodbe. O tem predmetu so 1. maja razpravljali tudi na konzultu (zun. ministr.) Tosti di Valminuta, sen. Contarini, posl. Krekich (iz Zadra) in com. Brocchi, bivši predsednik ekonomske podkomisije na rimski konferenci in nekateri uradniki zunanega ministrstva in centralnega urada za nove dežele. Razprava se je nadaljevala naslednji dan. — Opomba uredništva: V Italiji poslušajo vse mogoče ljudi, tudi iz druge države (Split, Šibenik) in se posvetujejo z njimi, kako najbolje (seveda za Italijo) urediti jadransko vprašanje, v Jugoslaviji pa niti poslanci ne smejo vedeti in znati, kako vodi gospod Ninčič ta za nas tako važna pogajanja!

Dnevne novice.

— Naslov »Odbora za pomoč gladujočim v Rusiji« je: Ljubljana, vseučilišče, Kongresni trg. Številka poštočkovnega računa je 12.840. Poštne položnice za odpošiljanje nabranih darov se dobe pri poštah uradih. Kjer jih še ni, jih še dobe. Darove pa sprejemajo tudi uprave časopisov.

— Ruski dan. V nedeljo, 14. maja, se bodo po vsej Sloveniji zbirali darovi za gladujoče v Rusiji. Društva, župne in občinske urade in vse javne korporacije in posameznike naprošamo, da to nedeljo posvetijo svoj trud za v Rusiji gladi umirajoči bratski narod. V to svrhu naj se takoj javijo »Odboru za pomoč gladujočim v Rusiji«, Ljubljana, vseučilišče.

— Abel Hermant v Ljubljani. Te dni nas obišče znameniti gost iz Pariza, g. Abel Hermant, ki bo predaval o tuji duši. Mnogo je potoval po obeh celinah, mnogo dobrega napisal, zlasti iz visokih krogov: avstrijskih, francoskih, ameriških i. t. d. Lanson, ki ni radodaren z imeni, mu je prihranil častno mesto v svoji Zgodovini francoskega slovstva, hvaleč njegovo trezno in rezni slog, kadar orisuje lutke iz »boljših hiš«. In res, kolikokrat se mu zgosti misel v jedrovito rečenico! V Gorici sem se med obstrlejevanjem zabaval v vojaški pisarni s Hermantovo Confession d'un Enfant d'hier, ki po svoji vnanosti spominja Mussetove Spovedi, ter si pretipkaval silne krilatice. Evo jih nekaj iz obilice: »Popolna samota je celó v umstvenih zadevah nezdrava. Človek, ki stoji samo s seboj v opreki, tvega svojo pamet.« — »Mladina vselej kaj rada véruje, da ni ustvarjena tako kakor drugi ljudje. Mladim nedostaja skušnje in primerjanja. Najnaravnnejše spremembe v njih telesni osebi se jim zde spačenosti.« — »Le-pota je zgolj obljuba sreče.« — »Človek nima one starosti, katero kaže, marveč katere se zaveda.« — »Žalost ni zasluga, saj je pomanjšanje.« — »Navdihnenje se ne pre-soja.« — »Izražamo se, ker se nismo mogli udeležiti.« — »Vse ljubimo na ljudeh, katere imamo radi, ker ljubimo njih celotno osebo, ne pa izbire njihovih drobecov. Vsi-kdar sem smatral za bedake takozvane prosvitljence, ki obžalujejo pri Hugoju njegovo obilnost in pri Wagnerju čezmerno logiko.« — »Pikolovec nimajo smisla za komiko in zanikajo komično vrednoto smeha,« i. t. d. i. t. d.

— Naša vojna mornarica. 6. t. m. je dospela v splitsko luko prva jugoslovanska vojna ladja »Galeb«. Mesto je bilo že v zgodnjih jutranjih urah okrašeno z zastavami. V pristanišču se je zbralo več tisoč prebivalcev, med njimi tudi nacionalistična omladina z zastavo in je tvorila v luki špalir. Ko je ladja počasi priplula k obali, so navzoči začeli navdušeno pozdravljati našo prvo vojno ladjo in vzklikali kralju, vojski in mornarici. Poveljnika ladje in častnike so obsuli s cvetjem. Najprvo jih je pozdravil predsednik Jadranske straže don Juraj Biankini, ki je poveljniku podaril srebrno posodo. Zupan dr. Tartaglia je pozdravil častnike v imenu mesta Splita. Na vse nagovore se je ginjen zahvalil poveljnik »Galeb«.

— Zakon o ladijskih zastavah. Ministrstvo vojne in mornarice je izdelalo zakonski načrt o zastavah na vojnih, trgovskih in privatnih ladjah.

— Predavanje škola Aksamovića v Beogradu. Djakovski škof dr. Aksamović bo imel v kratkem v Beogradu v dvorani narodne skupščine predavanje o zvezah škola Strossmayerja s knezom Karadjordjevićem, dedom našega kralja. Predavatelj bo na podlagi originalnih dokumentov dokazal, kako sta škof Strossmayer in knez Karadjordjević že takrat delala za zedinjenje jugoslovanskih narodov. Predavanje se vrši v korist spomenika »Neznane-ga junaka« na Avali pri Beogradu.

— Škoda v Bitolju. Po poročilu posebnice v Bitolj poslane komisije znaša škoda na privatnem premoženju in nepremičnem imetju 5 do 6 milijonov dinarjev. Ker je komisija prva dva za pomoč namenjena milijona dinarjev že razdelila, je zahtevala od vlade brzojavno še 2 milijona za pomoč.

— Krediti za razširjenje kolodvorov. Ministrstvo za promet je odločilo, da dovoli za razširjenje kolodvorov v Zagrebu kredit v znesku 8 milijonov dinarjev, za belgrajski kolodvor pa poleg že dovoljenih kreditov še 3 milijone dinarjev.

— Nasilna obmejna straža. Iz Žirov nam poročajo: Da tudi širša javnost izve, kakšne nepravilnosti ima tukajšnje prebivalstvo z obmejno stražo in je pred njimi v vedni smrtni nevarnosti, navedemo izmed več slučajev — le enega: Dne 25. aprila sta se peljala po službenem opravku na komisijski ogled nekega mostu med žirovsko in rovtarsko občino tukajšnji gerent g. Matija Cankar in občinski prisednik g. Ivan Kavčič. Radi slabega vremena in dežja sta se peljala v zaprti kočiji. Ob koncu vasi Žiri sta sicer videla statii pred neko hišo graničarja, pa se nanj nista ozirala, ker se te ljudi vedno videva tam, kamor ne spadajo, ker pa ni dal nobenega znamenja, sta se mimo njega peljala dalje. Ko sta se nekoliko oddaljila, počasi strel in takoj nato drugi, da so kroglice frčale ob levi strani kočije. Izstopilo sta iz voza. Kakih sto korakov od zadaj sta videla graničarja, ki se je pripravljala k tretjemu strelu. Na vprašanje, čemu da strelja, je odgovoril, da ju je hotel prisiliti, da ga popeljeta in ako že ne njega, pa vsaj malo vrečo moke, ki jo je imel seboj. Na ponovno vprašanje, zakaj da jih ustavlja in zakaj ni dal nobenega znamenja, ker so se nahajali na teritoriji, kjer graničarji nimajo ničesar iskati — je ostal odgovor dolžan. Vztrajal pa je na tem, da mu morata popeljati moko na določeno mesto, kar sta tudi storila, boječ se daljnih sirovosti in nasilnosti. Ker se taki slučaji ponavljajo, prosimo gg. poslance, da store primerne korake, da vlada pošlje na mejo ljudi, katerim bo človeško življenje sveto, ne pa take ljudi, ki rabijo orožje v svoje osebe namene in ogrožajo mirno prebivalstvo. Sicer se je zadeva naznanila na pristojno vojaško blast; ta bo pa, kakor vse kaže, dala vojaku prav — to sledi iz tega, ker je ta vojak še vedno na svojem mestu. Prosimo, naj vojaška oblast poskrbi, da se bodo ti ljudje vedli dostojno in olikano in naj jih priuči vsaj toliko svoje službe, da bodo znali, zakaj nosijo orožje in kdaj ga smejo rabiti. — Prit-zadeti.

— Dobrovoljcem s solunske fronte. Valed povelja vojnega ministrstva, naj se vsi dijaki-dobrovoljci, rojeni leta 1894, ki so se borili na solunski fronti in so imeli čin rez. narednika ter do sedaj še niso imenovali za rez. potporučnika, javijo najdalje do 31. maja t. l. pristojnem vojnem okrogu sledeče podatke: Ime in priimek ter začetno črko očetovega imena, mesto rojstva, kdaj je stopil v vojsko in v katerih edinicah je služil na solunski fronti, kdaj je dobil posamezne čine, zakaj do sedaj ni bil imenovan za rez. oficirja in kdaj je bil iz aktivnega stanja izpisan.

— Tihotapei s srebrom. Zagrebška policija je te dni aretirala več zakonitih trgovcev s srebrnimi kronami. V njihovem shajališču je policija zaplenila nad 10.000 srebrnih kron in večjo množino cekinov.

— Vlom v banko. V Somboru so te dni neznan zlikovec vlomil v tamošnjo banko Wagner in odnesel približno milijon kron denarja.

— Protialkoholni boj. Sarajevska pokrajinska vlada je te dni na lastne stroške uredila vzorno higienično kavarno, kjer se ne točijo alkoholne pijače in jo stavila protialkoholnemu društvu »Pobratimstvo« na razpolago.

— Zagreb zida. Letošnja stavbna sezona v Zagrebu obeta biti še dosti bolj živahna, kakor lansko leto. V letošnjem prvem četrtletju so bila izdana stavbna dovoljenja za zidanje: 1 štirinadstropne hiše, 15 trinadstropnih, 14 enonadstropnih, 26 pritličnih hiš, 5 mansard in za dve tovarni ter za mnogo prezidav in razširitev.

— Tujski promet v Zagrebu. Meseca januarja je dopotovalo v Zagreb 5045 tuzemcev in 1359 inozemcev, februarja 4548 tu- in 1359 inozemcev. Urad za prenočevanje tujcev ima na razpolago 700 postelj deloma v hotelih deloma v zasebnih stanovanjih.

— Dejanje umobolnega orožnika. V vasi Vi-lič pri Požegi je bil poveljnik tamošnje orožniške postaje kaplar Klemen. Nedavno je odšel iz vasi, vzel seboj puško in več granat. Naslednji dan je obhodil več vasi ter v vsaki streljal in metal granate na vse strani ter ubil več oseb. Končno je prispel v Požego in se na glavnem trgu ustrelil. Zdravniki so konstatirali, da se mu je omračil um.

— Samomor častnika. V Osijeku se je te dni ustrelil nadporočnik švare. Baje je izvršil samomor iz političnih vzrokov.

— Oškodovana banka v Celovcu. Dne 29. aprila t. l. je prišel neki 50—60 let star mož z nemarnostjo zunanosti, oblečen v temno suknjo, sivih, štrlečih brk v »Kärntner Banke« v Celovcu, v kateri si je dal zamenjati od 1000 dinarskega bankovca 700 dinarjev v avstrijskih kronah. Po pomoči se mu je mesto 75.250 a. K izplačalo 752 tisoč avstrijskih kron. Neznavec je odšel neznan kam.

— Pri upravitelstvu obče javne bolnice v Murski Soboti se razpisuje mesto upravnega praktikanta. Interesentje se opozarjajo na razpis v »Uradnem listu«.

— Zdravstveni odsek razpisuje mesto asistenta na internem oddelku splošne bolnice v Mariboru. Interesentje se opozarjajo na razpis v »Uradnem listu«.

— Prijeti tat. Orožniki v Kamniku so aretirali Janeza Mraka iz Dolnje, ker je v Podobnu vlomil in ukradel obleke v vrednosti 1300 kron. Ukradeno obleko so našli v Mrakovem stanovanju.

— Neodpustno vmešavanje. Orožnik Gorenšek je aretirat 28. februarja letos dve osebi, s katerima je šel skozi vas Podob. Nasproti je prišel Anton Znidaršič iz Viševke, ki je prijel enega aretiranca za prsa rekoč: »Kdo si Ti in kam greš?« Aretiranca je šele izpustil, ko mu je orožnik zagrozil s puško. Predno je Znidaršič odšel, je grdo opsoval orožnika. Sodišče je prisodilo Znidaršiču 14 dni zapora.

— Dogodek pri iztihatapljenju konj. Matiji Grmu so orožniki v Ložu zaplenili 3 konje, katere je nameraval iztihatapiti v Italijo. Grma je to tako razjutoval, da je orožnike opsoval. Grmu, ki je bil samo 24 krat prekaznovan, je prisodilo deželno sodišče 3 mesece zapora.

— Ukradeno čebulno seme. Marija Hafner iz St. Vida berači iz lakomnosti okoli, dasi bi ji ne bilo potreba beračiti, ker jo njen mož pošteno preživlja. Dne 28. aprila je ukradla Hafnerjeva Ivani Kopačevici iz Poljan z njive 62 debelih semenskih čebul, katere je posadila na njivi, ki jo ima v najemu. Čebulo so orožniki vrnili lastnici.

— Poškodbe. Ko je šla 8 letna šolarica Ivanka Knašič mimo hotela Petran na Bledu, kjer so popravljali streho, je padel kos lesa na njeno glavo in jo težko poškodoval. — V tovarni konzerv na Vrhniki si je med delom poškodoval levo oko 24 letni ključavničar Josip Zevnik. — 30 letni rudarjevi ženi Mariji Zrebeli v Oistrem pri Trbovljah se je, ko je kuhala kosilo, vnela obleka. Zrebeljeva je smrtonosno poškodovana.

— Tatvine. Francu Grintalu v Domžalah je bilo ukradeno 5960 K. — Antonu Puntarju na Rakeku so bili ukradeni štiri ovojji boveče žice, vredne 1200 K. Orožniki z Rakeka so ugotovili, kdo je žice ukradel. Našli so tudi ukradene žice, katere so se vrnile Puntarju. — Trgovcu z živino Arturju Spangerju je bilo v Dolenjem Logatcu ukradenih 23 telečjih koz, katere so bile vredne 13.800 K. Orožniki iz Logatca so ugotovili, da je koz ukradla neka tatinska tovaršija, od katere so aretirali Ivana Brečiča in Karla Tratnika. — Posestniku Mu-leju na Vrhniki je bilo ukradeno 2000 kron vredno kolo. Vrhniskim orožnikom se je posrečilo, da so prijeli tatu in vrnili kolo lastniku.

— Naposled bodo le napočili toplejši dnevi. Tako na severu kakor na jugu Evrope toplota stano raste in je pričakovati, da dobimo tudi mi že toli težko zaželjene tople dni. Toplota raste sicer polagoma, a raste pa vendar. Najbolj severne švedske postaje kažejo toploto že skoraj 5 stopinj C nad ničlo, pa tudi stanice na jugu Evrope pričajo o večji toploti ko minuli teden, dasi so za zdanje pomladanske dni še vendar precej nizke. Torej upajmo, da dobimo kmalu toplejše dni.

Orožništvo in draginja.

(Dopis.)

Zadnje zvišanje orožniških draginjskih doklad oziroma plače se je izvršilo meseca avgusta 1921. Po mnenju naših predpostavljanih pa se življenjske in druge potrebe od tega časa za orožništvo niso zvišale. Tako znaša sedanja najvišja orožniška mesečna plača 2400 K, dočim je vsak teh orožnikov pred vojno prejemal 200—240 K mesečno. Torej ima sedaj 24 K mesečno po stari veljavi. Kako naj orožnik s tako plačo vrši svojo težko in odgovorno službo? Nič drugače, kakor da si poišče postranskega zaslužka v obliki bakšiša, tako da bo tudi slovensko orožništvo kmalu balkanizirano.

Uplivanje od strani predpostavljanih z besedami in povelji ne doseže nobenega uspeha več, ker se občuti kot ironija. Tolaženje predpostavljanih, da je materialno stanje orožnikov v ostalih brigadah še slabše, ni utemeljeno. Vzemite v roke »Policijo« štev. 3 in 4/22, pa boste videli, da se tem naglašja, da si orožniki I. brigade prihranijo 400—500 Din mesečno. Kako si naj orožnik v Sloveniji prihrani mesečno to vsoto, naj nam predpostavljani povedo. Če že res nimate drugega kredita za nas, pa nas vsaj izenačite s tovariši I. in II. orožniške brigade.

Izgovor, da finančni minister ne da par, ne drži. Zakaj se pa dobi kredit za na novo sistemizirana oficirska mesta in zvišanje staleža moštva? Če je pred in med vojno za bivšo Kranjsko zadostovalo 9 orožniških oficirjev ali je treba potem, da je danes samo za štih brigade, pod katero spada Slovenija, predvidenih 13 orožniških oficirjev? Dalje so bili pri bivšem orožniškem poveljstvu za Kranjsko v pisarnah zaposleni le 4 orožniki in 1 sluga, ki je obenem vršil agende litografala. Danes je v pisarni V. orožniške brigade zaposlenih okoli 23 orožnikov, 3 litografi, 2 slugi in 1 vojaški ordonanc. Slednji pa se uporablja le za privatne posle; dasiravno je menda ta mož od Dravske divizije določen za konjarja, mora te posle namesto njega vršiti en orožnik. Z novim orožniškim zakonom pa sta predvideni še 2 slugi; torej bo v bodoče opravljalo službo, ki jo je pred in med vojno vršil 1 orožniški sluga, sedaj 8 oseb t. j. 3 litografi, 4 slugi in 1 ordonanc.

Istotako je znašal do sedaj celokupen stalež moštva V. orožniške brigade približno 1450 mož. Ker pa je to število sestradanih in obupanih mož po mnenju merodajnih faktorjev še premanjho, so le-ti sklenili povišati stalež moštva na 1600 mož. Na ta način bomo v kratkem dobili še 150 sotrpinov. Koliko se je že pisalo, da je število polniških oficirjev — razen rač. stroke — za olonico, moštva pa za eno tretjino preveč. Vse je zastoj, belgrajski centralizem ne pozna nobenih ozirov!

Poslanec prosimo, naj se zavzamemo za znižanje orožništva na oni stalež, ki je bil pred vojno sistemiziran, ker se bodo s tem državi prihranili lepi milijoni, nam pa omogočila dostojna eksistenca.

Josip Kremen:

Obletnica 17tih.

Ljubljana, 6. maja 1922.

Jutri ob enajstih zvečer bodo pretekla štiri leta, odkar je bivši 17. ljubljanski polk v vojnem času dvignil zastavo revolucije in kot prvi jugoslovanski pešpolk v Avstriji prelil kri za svobodo svoje tlačene domovine.

Tisti večer je bilo bojevitosti in navdušenja v Judenburgu. Drugi dan pa je prišel mažarski šturmbataljon in Janezi so morali polagoma polagati orožje. Sestal se je preki sod, in šest žrtev je padlo od mažarskih strelcev. Desetnik Hafner nam ne bo nikdar iz spomina: Pokoncu, jasnega pogleda je stopal na morišče: »Fantje, korajžol! Sam je stopil pred morilne cevi, se vzravnal in nastavljal prsa. Šest krogel ga ni podrla na tla, šele »Gnadenschuß« iz samokresa mu je končal življenje. Kakor Andrej Hofer. — Tako so umirali naši fantje za svobodo svojega naroda. Janezi pa so stali krog, grizli brke in stiskali pesti. Krvniki pa so se bahali po Judenburgu, da bodo Janeze decimirali, da bo vsak deseti padel, v tujo zemljo zakopan. Tedaj je pritisnil na Dunaju Jugoslovanski klub z vso energijo, s katero se je vsikdar zavzel za trpeči narod i v Avstriji, i v Jugoslaviji. In prišla je brzjavka iz kabinete pisarne, da se ne sme izvršiti več nobena smrtna obsodba. Ko so smeli nato Janezi na ulico in v gostilno — brez orožja in bajonetov seveda — tedaj se je godilo mažarskim vojakom od šturmbataljona slabo: Vsepovsod so bili tepeni in nič jim niso pomagale ne piklehaube, ne bajoneti in samokresi. Povsod so tekli. Nadomestni bataljon je bil nato prestavljen v Tolmezzo iz enega samega vzroka: Če se boste uprli še tu, v ožjem vojnem ozemlju, gorje vam! Janezi pa so bili mrki, tihi in glave so stikali: Mi — revolucionarji — pa smo jim v nemškem časopisju pošiljali slovenske liste, ki so bili tedaj prepovedani. In tako se je zgodilo, da je oktobra 1918. leta na tirolski fronti spet prvi dvignil revolucijo 17. pešpolk, zasedel dohode, obrnil fronto, postavil strojne in ustavil vse, ki so jih komandir dirigirale na fronto. — Od prevrata sem je izginil pešpolk s površja. Revolucionarji so globoko razočarani. Svobode so hoteli, a resnične svobode ni.

Žrtvam, ki so padle na žegnanje sv. Florjana v Judenburgu in v sledčih dneh, slava! Nam pa zavest, da le v boju je zmaga!

Naj se naši nasprotniki zavedo, kaj pomeni, kadar nastopijo ponižani in razžaljeni!

Gospodarstvo.

Memorandum Mednarodne združne konfederacije genovski konferenci.

(Konec.)

5. Javne finance.

Javne finance lahko v veliki meri pomagajo pri delu obnove in vsled tega je pogoj obnove, da predvsem izdatki pridejo v strog red in se odpravijo vsi oni, ki so odveč in ne strogo opravičeni.

Potem bo davčno breme manj obremenjevalo še obstoječe izvore bogastva, ki se morejo v škodo javnih financ izčrpati, ako bodo izpostavljeni stalnemu pretiranemu pritisku davčnih bremen.

Pametna preureditev javnih financ se bo predvsem mogla doseči s pomočjo splošne razorožitve, s pomočjo postopne decentralizacije državne uprave in s pomočjo popolne vrnitve k gospodarski svobodi in na temelju tega, da se državi pridržijo samo one naloge vmešavanja v gospodarstvo in podpiranja gospodarstva, ki jih ni mogoče naprtiti privatni iniciativi.

6. Devizni kurzi.

Devizni kurzi so, kakor je znano, posledica predvsem dvojne činjenice razmerja valut raznih držav napram zlati valuti in razmerja napram trgovski bilanci. Vsled tega devizni kurzi niso gospodarski pojav ki ga je mogoče preiskovati ločeno od cele vrste drugih gospodarskih in finančnih problemov, ki se tukaj stikajo in jih ni mogoče urediti z umetnimi sredstvi, temveč je ureditev deviznih kurzov naravna posledica iniciative, ki jo kažejo produktivne panoge, posebno obrt in industrija dotične države na temelju pametne delitve dela v mednarodnem smislu. To je za ureditev deviznih kurzov boljše kakor umetna stranpota, ki so bolj ali manj dobro zasnovana in bolj ali manj aktualna.

7. Izmenjava blaga.

Dokler bosta v Evropi v glavnem obstojali dve skupini narodov, katerih ena skupina je za dolgo vrsto let gospodarsko odvisna od druge, dokler bo trgovina na kontinentu imela celo vrsto carinskih mej, ki zaeno s kurzi deviz ovirajo svobodni promet blaga, ki naravno stremi za tem, da enakomerno razdeli bogastvo od tam, kjer ga je preveč, na kraje, kjer ga manjka, dotlej ostane vprašanje uvoza in izvoza, vprašanje mednarodne izmenjave blaga nerešeno.

Mednarodna zadružna konfederacija je celo mnenja, da ne bo mogoče brez temeljite revizije in radikalne preobnove carinskih sistemov, ki so v državah v veljavi, dospeti k oni gospodarski solidarnosti, ki je, kakor se od vsake strani zagotavlja, vsem na srcu.

V tem oziru je prepričana, da je najboljša oblika, kako pripraviti v sklad zahteve svobodne trgovine z zahtevami opravičene protekcije in opravičenega varstva domačega proizvodstva ta, da se sklopijo trgovski dogovori, v katerih naj se uveljavi duh zmernosti in nepristranosti.

8. Transporti.

V neposredni zvezi z mednarodno izmenjavo blaga je tudi vprašanje transportov na kopnem in na morju, ki bi jih z ene strani morala vsaka država do najvišje stopnje pospeševati in razvijati, z druge strani pa stremeti za čim večjim izenačenjem tarifov, da se s tem prepreči neupravičena konkurenca od raznih strani uvoženega blaga.

9. Organizacija kredita.

Glede organizacije kredita se Mednarodna zadružna konfederacija protivi sicer ustanovitvi centralnih državnih bank tam, kjer dosedaj take še ne obstajajo. Vendar pa pri tem ne more dovolj toplo priporočati ustanavljanje kreditnih zavodov lokalnega in regionalnega značaja, zlasti ako bodo ti zavodi osnovani na zadružnih načelih, v katerih se prihranki meščanov ne bodo zlorabljali v svrhe špekulacije, ampak pristojno upravljali v korist, ne pa v škodo narodnega gospodarstva.

10. Gospodarska obnova Rusije.

Glede morebitne pomoči zapadnih narodov pri gospodarski obnovi Rusije zastopa Mednarodna zadružna konfederacija stališče, da je Rusijo razen s kapitali treba podpirati tudi z uvozom delovnih sil, zlasti onih držav, katerim je vsled pomnožitve prebivalstva potrebno izseljevanje. Vendar naj bi se ta delovna pomoč dala v socialni obliki, v obliki delovnih zadrug, ki so tehnično dobro opremljene. Isto načelo velja tudi za izseljevanje sploh, in sicer ravno tako v interesu delavcev samih, kakor tudi držav, ki jih sprejmejo.

11. Blagovna izmenjava med zadrugami v mednarodnem okviru.

Mednarodna Zadružna konfederacija želi dalje obrniti pozornost držav na možnost trgovine med zadrugami, produktivnimi in konsumnimi zadrugami in njih zvezami v različnih državah. Pri tem jo vodi želja, da osvobodi prebivalstvo od nazorov in zlorab mednarodne špekulacije in mednarodnih špekulantov in da s tem državljane različnih narodnosti čim ožje spoji v solidariteto.

V zvezi s tem vprašanjem je tudi vprašanje razdelitve sirov, katero smatramo za veljavno. Dalje so s tem v zvezi tudi državni in kapitalistični monopoli in cel kompleks interaliranih dolgov, ki je glede svoje rešitve za uspeh genovske konference življenskega pomena.

Te želje izraža Mednarodna zadružna konfederacija v trenutku, ko se delegacije narodov in držav shajajo na konferenco. Priporoča jih kar najtopleje vsem zadrugnim voditeljem, kakor tudi vsem zastopnikom mednarodnega krščansko-socialnega združenja in strokovnega gibanja v raznih komisijah in delegacijah genovske konference.

Vodilni komite:

Lanzerotti, Chiri (Italija), Jung Švica), Pezeu (Francija), Monedero y Martin (Španija), dr. Basaj (Jugoslavija), De Bernat (Ogrsko), Cortis, tajnik.

g Ljubljanski trg. Ker je ostal prost izvoz žita in živine samo še v Jugoslaviji, se je koncentrirala inozemska kupčija na Jugoslavijo, vsled tega je nastalo že sedaj pomanjkanje zrelega blaga in so se cene hitro dvignile. Nadaljno vzdrževanje prostega izvoza bi utegnilo v danem položaju občutno škodovati. Na domačem trgu se kažejo neprijetne posledice. Nakup dobre goveje živine je silno težaven. Cene govejega mesa se gibljejo med 44 in 66 K za 1 kg po kvaliteti. Glede mesa cenejših vrst se porajajo pogosto nedostaki glede kvalitete in snaznosti blaga. Opozorja se interese, naj posvečajo najstrožjo pažnjo temu blagu. Cena debelim hrvaškim prašičem se je silno dvignila vsled forsiranega nakupa Češke, Nemčije itd., zaeno že primanjkuje zrelega blaga po državah. Cena živi teži na ljubljanskem tržišču 90 K za 1 kg prvovrstnega blaga. Slanina se je podražila na 110 K mešano blago in 120 K riba in sal; enako se je dvignila cena masti. — Ostalega blaga na trgu ne primanjkuje, glede cen ni bistvenih sprememb.

g Žitni trg na Ogrskem. Po pšenici je veliko povpraševanje. Pšenica se je plačevala od 3300 do 3350 o. K, rž 2700 o. K.

g Živinski trg na Dunaju. Na Dunaju so bile živine sledeče cene: volovsko meso kg žive teže 780—1580 n. a. K, kravje meso 760—1400 n. a. K, prešiči 2600 do 2750 n. a. K.

g Petrolejska akcijska družba v Belgradu. Kakor poroča belgrajska »Epoh« se je osnovala na podlagi inicijative Standard Oil Company v Belgradu Amerikansko-jugoslovanska petrolejska delniška družba z delniško glavnico 8 milijonov dinarjev. Za dva milijona delnic dobi država za

koncesijo in teren. — Uziško industrijsko društvo dobi delnice za 1 milijon dinarjev, istotako Prva jugoslovanska tovarna za telefonijo, optiko in precizno mehaniko iz Belgrada za 1 milijon. — Privatna kreditna banka v Prijedoru s pol milijonom dinarjev.

g Plugji iz Nemčije. Naša reparacijska komisija v Wiesbadnu je obvestila poljedelsko ministrstvo, da nam bo Nemčija v najkrajšem času dobavila iz naslova reparacijske odškodnine še 8000 plugov. — Seveda mi o teh plugih ne bomo ničesar slišali, razven če bo Pucelj napravil ž njimi novo volovsko kupčijo.

g Žitni trg. Tendenca na žitnem tržišču v Vojvodini je sledeča: pšenica 1650, ječmen 1200, oves 11.70, koruza 11.25, pšenična moka (št. 0) 22.80. — Mast pa se je plačevala po 82.00. — Položaj nejasen.

g Nemški inozemski promet v marcu t. l. Kakor se da posneti iz poročila nemškega statističnega urada, je znašal v marcu uvoz iz inozemstva 26.4 mil. q v vrednosti 22.9 milijarde mark, izvoz pa 21.5 milijona q v vrednosti 21.3 milijarde mark. Proti prejšnjemu mesecu je zrastle uvoz za 10 q milijarde mark ali za 90.8 odstotkov, izvoz pa za 6.8 milijarde mark ali za 56.9 odstotkov, kar pomeni prebitek uvoza nad izvozom za 1.6 milijarde M. Med uvoženim blagom zavzemajo prvo mesto sirovine in napol izdelani predmeti, medtem ko so v izvozu samo dovršeni produkti, kojih izvoz je zrastle za 0.9 milijona q ali za 5.5 milijardi mark.

g Naš izvoz lesa. Po podatkih ministrstva šum in rud se je lansko leto izvozilo iz naše države za 395.658.727 din lesnih izdelkov. Od tega v Italijo za 279.416.288 din.

g Prva velika češkoslovaška ladja iz železa in betona. Kmalu bo zaplavalala češkoslovaška trobojnica na veliki ladji, zgrajeni iz železa in betona. Rečena ladja je 60 metrov dolga, 9 metrov široka, s tonazlo 700 ton. Ispustili jo bodo na Donavo v spodnjem njenem teku, namreč na Rumunskem. Ladja je last podjetnika in inž. Vlčka v Pragi.

g Rumunska petrolejska industrija. V mesecu marcu 1922 je znašala rumunska petrolejska industrija 110.000 ton.

g Cene živin v Pragi. Na praškem živinskem sejniu so bile cene živin za kilogram žive teže sledeče: ovce 14—18 čl K, telci 15—20, koze 6—12, prešiči 20—26 čl K. Pri kilogramu mrtve teže: volovsko meso prednji del 15—18, zadnji del 17—22, bivolsko meso 16—19, kravje prednji del 14—17, zadnji del 16—19 čl K.

BORZA.

Curb. 6. maja. (Izv.) Berlin 1.79, Newyork 518, London 23.01, Pariz 47.45, Milan 27.75, Praga 10, Budimpešta 0.67, Zagreb 1.85, Varšava 0.13, Dunaj 0.0625, avstrijske krone 0.065.

Berlin. 6. maja. (Izv.) Dunaj 3.43, Budimpešta 37.35, Milan 1565, Praga 554.30, Pariz 2671.65, London 1290.85, Newyork 290.13, Curb 5632.15.

Zagreb. 6. maja. (Izv.) Danes je bila borza zaprta.

Belgrad. 6. maja. (Izv.) Zaradi praznika (Jurjevo) borza danes ni poslovala.

Ljubljanska novica

Ij Predavanje o katoliški internacionali. Danes ob 10. uri dopoldne se vrši v »Akademskem domu« (ne v »Ljudskem«, kakor je bilo včeraj pomotoma naznanjeno) predavanje vodje glavnega tajništva katoliške internacionale v Gradcu, dr. J. J. Metzgerja, o potrebi sodelovanja vseh katoličanov sveta na kulturni in socialni podlagi. Vsi somišljeniki na predavanje!

Ij Zeniter, komedijo v 3 dejanjih, spisal N. V. Gogolj, vprižori danes v nedeljo, 7. maja ob 8. uri zvečer Ljudski oder v Ljudskem domu. — Predprodaja vstopnic ob 9.—12. ure dop. in ob 3 ure dalje do začetka predstave v Ljudskem domu Lnadstr. (Pisarna Ljudskega odra.)

Ij »Revizor«. Prosveta Krakovo-Trnovo uprižori danes ob 8. uri zvečer v dvorani Kolesarske ulice 1 (poleg cerkve) Gogoljevo komedijo v petih dejanjih »Revizor«. Vstopnice v predprodaji v trafiki na Krakovskem nasipu.

Ij Redna javna seja občinskega sveta bo v torek, dne 9. majnika ob 5. popoldne.

Ij Podružnica Slov. Straže za frančiškansko župnijo ima v torek, 9. t. m. ob 8. zvečer odbo-rovo sejo v dvorani na frančiškanski porti.

Ij Prosvete frančiškanske župnije dramatski odsek, ima jutri, v ponedeljek, ob 8. uri zvečer sestanek v dvorani na porti samostana.

Ij Društvo stanovanjskih najemnikov za Slovenijo, opozarja, da se vrši prihodnja javna odbo-rova seja v sredo, dne 10. maja t. l. ob 20. uri v veliki dvorani Mestnega doma. Društvena pi-sarna daje članom dnevno od 18. do 20. ure in-formacije Sv. Petra cesta št. 12, pritrilčno, desno.

Ij Krane skiptične barvane slike: Rim in Vatikan, razloži na Rakovniku danes pop. ob 5. gosp. I. Kogovšek.

Ij Opozorilo. Danes popoldne ob 3. uri se bo z 2 streloma z Gradu ter trobentanjem po ulicah naznanila gasilska vaja, katero priredi ljubljansko gasilno in reševalno društvo pred trnovsko cerkvijo. Da ne bo nepotrebnega razburjanja, ob-vešča odbor občinstvo o tej gasilski vaji.

Ij Dobra pošta. G. Ivan Topkar, okrajni policijski nadzornik v Ljubljani, je poslal za novo leto svojemu uradnemu tovarišu v Belgrad na dopisnici lepo novoletno čestitko. Belgrajska pošta g. adresata Nikolića, enega izmed šefov belgrajske policije »ni mogla najti« in je vrnila karto odpošiljatelju v Ljubljano z označbo: Adresat neznan. — Te dni pa je karta le prišla v Belgrad na prvi naslov, a no

preko pošte, ampak po neki zaupni osebi (Po belgrajski »Politiki«.)

Ij Pazniki mestnih nasadov. Mestna občina potrebuje tri paznike za mestne nasade proti primerni mesečni plači. Reflektira se predvsem na ukolice. Prosilci naj se zglase v mestnem gospodarskem uradu med navadnimi uradnimi urami.

Ij Nastopi s stražniki. 150 dinarjev globe bo moral plačati knjigovodja Slavko Sitar, ker je ozmerjal na Karlovski cesti dva policijska stražnika z nečednimi posrkami. — En teden bo sedel v zaporu Vincenc Hrovat, ker je ozmerjal na Mestnem trgu policijskega stražnika Franceta Jurjeca in mu napovedal napadno ime.

Ij Policijska kronika. Terezija Rameš je bila v vlaku med Karlovcem in Ljubljano ukradena denarnica, v kateri je imela 200 K denarja. — 2000 K vreden suknjič je bil ukraden v nekom prenočišču. — Polcija je aretirala zloglasnega Josipa Mayrja, ker je neko žensko, kateri se je predstavil kot lesni trgovec, ogroževal za 4080 K.

— V vlaku je bilo trgovcu s prešiči Kostu Rajkoviću iz Subotice ukradeno 770 Din. — Na Cankarjevem nabrežju so bili prepošteni vlomilci, kateri so nameravali vlomiti v Oreškovo trgovino. — Na Dolenjski cesti so se splašili konji Leopoldu Bogataju. Bogataj se je precej poškodoval. Konje je ustavil neki policijski stražnik. — Ker je bilo pericam zopet ukradeno več perila, se perice opozarjajo, da ni varno puščati vozikov s perilom na cesti v času, ko hodijo perice k svojim strankam. — Ker se še vedno sklepajo kupčije s konji posebno na Knezovem dvorišču Figovčeve gostilne, policijska direkcija ponovno opozarja, da se smejo sklepati kupčije izključno na sejnišču in da so vsi zakoniti konjski sejni prepovedani. Kdor se ne bo na to prepoved oziral, bo najstrožje kaznovan.

Ij Izgubila je v ponedeljek, 1. maja, uboga služkinja črno denarnico s srednjo vsoto denarja od Gosposke ulice po Kongresnem trgu do Gradišča. Pošten najditelj se prosi, da odda isto na policijsko ravateljstvo.

Cerkveni vestnik.

c Vspored današnje procesije v cerkvi sv. Jožela. Po govoru, ki se prične ob 4. uri popoldne, se razvrsti procesija po nastopnem redu: 1. Za križem se uvrste gojenci Marijanišča in Lichtenturnov zavod. 2. Dijaki-kongreganisti z zastavo, za njimi ostalo dijaštvo. 3. Moške Marijine družbe z zastavami: a) šentpeterska, b) križanska, c) jezuitska. 4. Zastave ženskih Marijinih družb z deputacijami. 5. Godba. 6. Duhovščina z Najsvetjšim. 7. Moški-svetilci. 8. Ženske-svetilke. 9. Ostalo žensstvo.

c Kongregacije ljubljanske danes popoldne ne v stolnico ampak ob 4. uri k sv. Jožefu!

c Dekliška Marijina družba pri sv. Petru v Ljubljani ima shod in sprejem v nedeljo, dne 7. t. m. ob 3. uri popoldne. — Pridite vse!

c Novi general salezijanske družbe izvoljen. Dne 23. aprila so se zbrali v Turinu vsi provinciali, delegatje in drugi, ki jim gre po ustavi pravica voliti višjega predstojnika salezijanske družbe. Otvoritveni seji je predsedoval najstarejši član družbe kardinal Cagliero, ki je prinesel iz Rima lastnoročno pismo sv. Očeta, v katerem namestnik Kristusov podeljuje vsem zbranim svoj apostolski blagoslov. Drugi dan, 24. aprila dopoldne se je vršila volitev, katero izid so nestrpno pričakovali Salezijanci, Hčere Marije Pomočnice in so-trudniki celega sveta. Izvoljen je bil skoro enoglasno takoj pri prvem skrutinju vlč. gosp. Filip Rinaldi, dosedanj generalni administrator družbe. Tretji naslednik čast. Janeza Boska je bil rojen v Lu Monferato (Piemont) l. 1856. Že v zgodnji mladosti je spoznal tega velikega prijatelja mladine in vstopil v njegovo družbo. Leta 1882. je bil posvečen v mašnika. Don Bosko, ki je spoznal vrline mladega duhovnika, mu je takoj poveril važno službo ravnatelja v Mathi pri Turinu. Nato je bil ravnatelj še v raznih drugih zavodih v Italiji in pozneje na Španskem. 1892 je bil imenovan za provinciala vseh zavodov na Španskem in Portugalskem. Pod njegovim razumnim vodstvom so se salezijanske naprave v teh državah tako okrepile in razvile, da so ondi kmalu nastale kar štiri samostojne province. L. 1901 je bil poklican v Turin kot generalni administrator družbe. To težko in odgovorno službo je opravljal celih 21 let z nenavadno spretnostjo in dalekovidnostjo.

c Škof za Gdansk. Svobodna država Gdansk, po večini nemška s poljsko manjšino, ima nemški denar, poljsko železnico in carinsko unijo s Holandijo. Steje pol milijona duš. Zdaj je dobila svojo škofa, ki se imenuje O'Rorke (izg. OXurk), bivšega škofa v Rigi, ki je bil resigniral na škofijo v Rigi, ker ni estonski državljan, ampak Irec. Dosedaj je spadal Gdansk k poljski (Kulmski) škofiji.

Prosveta.

pr »Pevce«. Glasilo Pevske zveze. Izšli sta skupno 1. in 2. številka drugega letnika. Na uvodnem mestu prinaša sliko na Dunaju živečega slovenskega skladatelja Emila Hochreiterja in njegov življenjepis izpod peresa p. Hugolina Sattnerja. Kimovčeva razprava »Kakšni naj bodo naši zvonovi?« je strokovna in za praktično uporabo usmerjena. Ostali del obsega različni, zanimivi drobci. Pevski zbori bodo predvsem veseli priloge, ki obsega šest zborov od Emila Hochreiterja, Zorka Prelovca, Fr. Kramerja, Ign. Hladnika, Josipa Klemenčiča in Hrvata Jos. Brnobića.

pr Komorni večer kvarteta Zilka v Ljubljani. V sredo, dne 10. maja t. l., priredi splošno znani in priljubljeni kvartet Zilka v dvorani Filharmonične družbe svoj IV. komorni večer, ki bo obenem tudi poslovilni koncert. Prihodnje dni odide namreč to umetniško udruženje v južno Nemčijo, kjer priredi v vseh večjih mestih 12 komornih koncertov. Zikovi so se pa tudi zavzorni vrtili s svoje koncertne tur-

neje po Jugoslaviji, kjer so bili povsod sprejeti z največjim oduševljenjem in bili deležni najlepšega in splošnega priznanja, tako s strani kritike, kakor s strani publike. Da je to priznanje v resnici iskreno, nam dokazuje dejstvo, da so bili brzojavno pozvani na koncert, ki se vrši v nedeljo, 7. maja, v Zagrebu. Naše občinstvo opozarjamo na ta koncert, kojega začetek je v sredo točno ob 8. uri zvečer. (K)

pr Novi občinski volilni red za Slovenijo je izšel pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani kot II. snopič Zbirke zakonov. Velja 4 Din po pošti 25 par več.

Narodno gledališče.

Večer baleta in plastične ritmike slovenske pesalke Lidije Wisiakove se na splošno željo občinstva ponovi v ponedeljek, dne 8. maja 1922 v opernem gledališču. Opozarjamo na to prireditev, ki nudi resen umetniški užitek. Na programu so: Chopin, Delibes, Dvořák, Gounod, Grieg, Mozart itd. Na klavirju spremlja ples kapelnik narodnega gledališča g. Balatka. Predprodaja vstopnic pri gledališki blagajni.

Orlovski vestnik.

Izlet v Brno. Vožnja II. razreda skupnega vlaka stane 1150 kj, za I. razred stane 2200 K. Kdor se želi voziti udobneje, naj nakaže (po čeku O. Z. — Pripravi. odbor za Brno) eno teh svoj in sporoči obenem z dopisnico, čemu je poslal denar. Čeke dobite pri orlovskih odsekih, ako ne, pišite ponje na Jugosl. orlovsko zvezo, Ljubljana, Ljudski dom. Za skupno prehrano in stan v Brnu doplačajo ti izletniki 700 K. Ako pa žele hotelsko oskrbo, plačajo sami na mestu, le priglase naj se O. Z., ki jih bo naznanila odboru v Brnu. — Po sklepu pripravljalnega odbora in odobrenju predsedstva J. O. Z. se zviša prijavna svota za one, ki se (vsaj s prvimi 400 K) priglase šele po 15. maju, od 1200 na 1300 K. Za priglase po 1. juniju se bo najbrž iznova ta svota zvišala, ker zakasnelo priglasevanje zelo obtežuje priprave in provzroča stroške, ki jih ne smejo trpeti oni, ki so se pravočasno priglasi. — Za pripravljalni odbor J. O. Z. za Brno 1922: Jernej Hafner.

Sentpeterski Orel v Ljubljani vabi vse ljubljanske Orle, Orlice in naraščajunke k skupni vaji, katera bo danes ob pol 3. uri popoldne na dvorišču v Marijanišču. Važno in potrebno je, da se vsi te vaje udeležijo. Bog živi!

Dekliški večer Sentpeterskih Orlic je v ponedeljek ob 8. uri zvečer v Sentpeterskem prosvetnem društvu.

Sentpeterski Orel v Ljubljani ima svoj tančevski večer v ponedeljek mesto v sredo zvečer. Udeležba vseh obvezna!

Dijaški vestnik.

Dijaška zveza v Trzinu. Na občnem zboru Kranjskega podružnice S. D. Z. dne 13. apr. 1922 v Kranju je bil izvoljen sledeči odbor: predsednik Korošec Viktor, cand. iur.; podpredsednik Strupi Alojzij, stud. theol.; tajnik Tiringar Ivan, stud. theol.; blaginjak Kristanc Leon, stud. theol.; knjižničar Oblak Iv., stud. agronom.

Turistika in sport.

Izšla je 7. številka »Sporta«, zelo okusno opremljena in z zanimivo vsebino. List prinaša krasne slike s Triglavskega pogorja. — »Sport« prav toplo priporočamo kot prvovrsten list, ki zasluži vsestransko podporo. Naroča se pri Sportni zvezi, Narodni dom.

S. K. Celje—Ilirija. Danes ob pol 5. uri se vrši na igrišču Ilirije nogometna tekma med Celjem in Ilirijo. Celje je v zadnjem času svoje prvo moštvo ojačilo, da je pričakovati zanimivega boja. — Ob pol 3. uri igra Primorje z Atletiki. Vstopnina je za obe tekmi skupna. (K)

Izlet na Elegoš (1562 m) priredi v nedeljo, 14. maja, goriška podružnica S. P. D. Izleta se udeležijo tudi »Bajsov klub« in klub »Skala«, vabijo se pa vsi planinci, posebno oni iz Poljanske in Selške doline. Odhod iz Ljubljane je v soboto ob 15. uri 7 min. z vlakom do Skofje Loke. Od tu peš v Poljane in Javorje, kjer se prenočuje. Sestop v nedeljo čez Leskovicu v Toplice (tu se lahko izletniki kopeljejo) in od tu z vozom na postajo Skofja Loka. Tura je lahka in primerna tudi za netrenirane. Radi preskrbe prenočišča naj se udeleženci prijavijo do 11. t. m. v trafiki Sever v Šelenburgovi ulici. Hrano za nedeljo je seboj vzeti. Izlet se vrši v slučaju slabega vremena teden pozneje.

Odprto pismo*

gospodu okrajnemu glavarju Klopčiču v Ljubljani.

Podpisane stranke Vas tem potom javno vprašamo za spodaj sledeča pojasnila:

1. Zakaj se ravno naši dve mlekarici: Marija Volčič in Julija Križaj preganjata z žandarmerijo in jima mleko zaplenjuje?

2. Kakšno protekcijo vživa pri Vas Vaša mlekarica, katera je pozneje prosila za koncesijo, katero sta jej pa takoj izdali?

3. Kakšne osebnostne sovražnosti imate do gori imenovanih dveh naših mlekaric, da jima žugate in grozite, da ste Vi zato tukaj, ter da boste Vi poslali nalog g. okrajnemu glavarju v Kranj, da se jima ne sme izdati koncesija.

Zahtevamo zatorej od Vas, g. okrajni glavar, da nam daste na to naše vprašanje javno pojasnilo in da tudi nam družinam z otroci in bolniki privoščite kapljico tako draga mleka.

V Ljubljani, dne 5. maja 1922.

(Sledi 45 podpisov za 240 rodbinskih oseb.)

* Uredništvo za spise pod tem naslovom ni odgovorno.

Mesto graščinskega duhovnika na Hmeljniku

bo prazno od 15. junija t. l. Reflektant naj se blagovolijo obrniti na upravo graščine Hmeljnik, p. Novomesto.

Prodajmo lepo enonadstropno hišo

v dobrem stanju, z vrtom in poleg le-žimi njivami na VRHNIKI štev. 48.

Proda se:

1. Vodomer (Vollmannflügel).
2. Theodolit.
3. Nivelirinst.
4. Risanje in pisalne mize, pisarniške omare.
5. Remington pis. st.
6. Centrifugalne črpalke.
7. Hochdruckturbo-pumpe.
8. Žaga za rezanje hlodov (Kopfsäge).
9. Turbina 5/8 PS.
10. Poljska kovačnica.
11. Železna okna.
12. Pilotirka.
13. Dvigalo (Flaschenzug).
14. Plateau-vozovi za ozkotir. žel.
15. Nakovalo (Ambos).
16. Sod »Watproof«.
17. Več lesenih vrat.
18. Zidna opeka.
19. Vgašeno apno itd.

—: VSE TAKOJ V LJUBLJANI! :—
Vprašanja pod »Kalandero« na An. zavod Drago Beseljak in drug, Ljubljana, Sodna ulica št. 5.

Služba organista in cerkvenika

se razpisuje v Smledniku (Gorenjsko). Lepo stanovanje, prosta bira in prosta drža, užitek njive. Plača po dogovoru. Sprejme se le cecilijane. — Nastop 1. julija. 1688

Kuharica in dekla

iščeti službe v boljši hiši na deželi ali v mestu. Za priporočilo domačega župnika pišite na upravništvo »Slovenec« pod imenom: Župnik 1735.

Tovarna za lepenko v Domžalah išče predelavce

izurjene v papirni stroki pri brusileu (Schleifer) ali pa strojih za lepenko. — Ponudbe na J. BONAC SIN, LJUBLJANA, Čopova cesta št. 16. 1732

V pouk se sprejme deček

poštenih revnejših staršev, zdrav, čvrst in nepokvarjen (nekadilec) z dobr. spričeval. ljudske ali mešč. šole. Vsa oskrba v hiši Martin Schwer, trgovina z mešan. blagom spec. manufaktura, Samebor p. Zagrebu.

Tvrda L. GROSELJ & M. KOSIRNIK, Spodnja Šiška, sprejme UČENCA za ključavničarsko obrt. 1719

Sposobnega samostojnega ter izkušenega

gradbenega polirja

iščemo za takojšnji nastop. Predstaviti se treba pri stavbeni tvrdki VILJEM TREČ V LJUBLJANI Gosposvetska cesta št. 10.

POTNIK

išče mesta pri prvotnem trgovskem podjetju. — Naslov pri upravi SLOVENCA pod št. 1736.

Sprejem takoj izvežbanega mizarskega pomočnika Plača po dogovoru. Franc Žust, mizar, Unec pri Rakeku.

Kuharico ki zna dobro kuhati in je voljna opravljati tudi druge hišne posle, iščem za dve osebi proti dobri plači. Imeti mora dobra spričevala. STJEPUSIN, trgovec, Sisek Hrvatsko.

Tovarna sode v Lukavcu v Bosni

sprejme za takojšnji nastop prvotnega elektrika

z večletno prakso. Cenj. ponudbe s prepisi spričeval in zahtevo plače naj se pošljejo na ravnanstvo tovarne. 1699

Mlad zasebni uradnik

z akad. naobrazbo, išče v svrhu ženitve znanja z gospodično ali damo, tudi z dežele, ki je popolnoma samostojna gospodarica kakšnega večjega poselitva ali drugega podjetja. Korespondenco je nasloviti pod šifro »Uradnik 1626« na upravo lista. Absolutna tajnost zadržana pod častjo.

Trgovski lokal na deželi

vzajem takoj ali pozneje v najem. — Ponudbe prosim poslati na upravo lista pod »LOKAL« 1717.

Naprodaj jo salonska suknja, 2 jaketa in 2 telovnika, vse čisto novo in po nizki ceni. Naslov pove uprava lista pod št. 1718.

Otroški vozički

dvokolesa, šivalni stroji, pneumatika za dvokolesa, motorji in vsakovrstni deli najcenejše v veliki izbiri. Cene na zahtevo. — Tovarna »Tribuna« Ljubljana, Karlovska cesta 4 — Zvonarska ulica 1.

Gosja jajca prave češke pasme, prodaja po sestvo Zorjagrad, pošta Dol p. Ljubljani.

Smrekove in jelove hlode

kupim takoj v vsaki množini in debelini v dolžini od 4 do 16 metrov. — IVAN ZAKOTNIK, mestni tesarski mojster, parna žaga, Ljubljana, Dunajska cesta št. 46. 1730

NAZNANILO.

Cenj. občinstvu naznanjam, da točim pristno dalmatinsko črno vino »Opolo« in sicer v gostilni po 32 K, čez ulico pa po 30 K in čiček iz Grajskih gor. — Vsak petek sreže riho kakor tudi druga gorka in mrzla jedila.

Gostilna »Pod Drč«

Hradeckega vas št. 48 (pod Golovcem).

VRTNICE

nizke in visoko-debelnate, novosti ima v bogati izbiri

ANTON FERANT

trgovski vrtnar Ljubljana, Ambrožev trg št. 3.

Proda se vsled opustitve prometa

osebni avto

6 sedežni, 25 P. S., dobro ohranjen, po jako ugodni ceni. — Naslov se izve pri upravništvu »Slovenec« pod št. 1728.

Proda se:

V nedopovedljivi žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je dne 6. maja ob 2. uri popoldne prerano odšel od nas po kruti bolezni, previden s tolažili svete vere, naš prisrčno ljubljani, predobri soprog, oče, stric, brat in svak, gospod

Viktor Bajt

trgovec in cvetličar

Pogreb predragega pokojnika se vrši v ponedeljek, dne 8. maja ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Šelenburgova ulica št. 6, na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 6. maja 1922.

ANTONIJA BAJT ROJ. VRTAČNIK, soproga.

LJUBIVOJ, sinček.

LADOVITA, ČRTOMIRA, hčerki.

FRANC in CIRIL BAJT, brata.

PAVLA SEVER, KRISTA LOTRIČ, MARJANCA BAJT, sestre.

Telovad. potrebščine

za člano, članice in naraščaj, kakor tudi suknjo za kroj priporočila tvrdka A. & E. Skoberne LJUBLJANA, Mestni trg 10.

KUPIM vse letnike »DOM IN SVETA« (tudi letnike 1911—1921), vse letnike »LJUBLJANSKEGA ZVONA« in »SLOVENSKEGA GLASNIKA« ter zbrana spise slovenskih pisateljev. — Ponudbe z navedbo cene na: F. VRECAR, Ljubljana, Jenkova ulica št. 4. 1745

Dvonedstropna HIŠA

se prodaja. — Studentovska ulica št. 9, Ljubljana. 1704

Jetika! Strokovni zdravnik za pljučne bolezni dr. Pečnik ordinira z izjemo torka in petka v št. Jurju ob juž. ž. Kupite tudi njegove tri knjige Navodila, kako do zdravja priti ozdraveti.

DVOKOLESA, OTROŠKI VOZICKI, ŠIV. STROJI, PNEUMATIKA in STROJNI DELI v veliki izbiri. Sprejemajo se v popolno POPRAVO dvokolesa, otroški vozički, šivalni in razni drugi stroji. — »TRIBUNA« tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska cesta 4, Zvonarska ulica 1. — PRODAJALNA: Stari trg 28.

Kovina za tečaje

(Lagermetall) znamka »GLOBE«. Souperior- cinkovno belilo v originalnih zabojih po 50 kilogramov na debelo pri Braća Rosenfeld Subotica. — Telefon 123. Zahtevajte ponudbe!

!!! AUTO !!!

BENCIN OLJE PNEUMATIKA VSA POPRAVILA MAST IN VOZNEJE Le prvotno blago in delo po solidnih cenah nudi JUGO-AUTO d. z o. z. v Ljubljani.

Venka kem čna tvornica išče strojnega inženjerja

z višješolsko izobrazbo, jugoslovanskega državljanstva in s prakso. — Obširne ponudbe s prepisi spričeval ter opisom rodinskih razmer in zahtevo plače pod: »B. S. 1747« na upravništvo »Slovenec«.

Trboveljska premožokopna družba v Ljubljani

se je preselila 6. maja t. l. iz Knafljeve ulice št. 13 na

Miklošičevo cesto št. 15.

Telefon št. 239 in št. 342.

Okrogli les:

kupuje v vsaki množini po najvišjih cenah

Sim. Weissbacher

lesna industrija in tovarna žaluzij

Ljubljana

Dunajska cesta št. 66

EKSPORT.

EKSPORT.

Veletrgovina haloških vin.

Vinko Stoklas,

Sv. Andraž v Halozah, želez. postaja Pluj priporoča svojo bogato zalogo namiznega, kakor sortiranega vina, iz haloških in ljutomerskih gor, posebno pa garantirano pristna mašna vina. Solidna dobava po ugodnih cenah. V sredini vinogradov. — Cene brezkonkurenčne.

Dr. Fran Spiller-Muys naznanja v svojem in v imenu svoje žene Anice in hčerke Nuše ter ostalih sorodnikov vsem prijateljem in znancem prežžno vest, da je njegova ljubljena, pre-dobra, adoptivna mati, gospa

OLGA MUYSOVA

bibliotekarjeva vdova

danes dne 5. t. m. ob 9. uri zvečer na Bledu po dolgi teški in mukepolni bolezni v 75. letu svoje starosti v Gospodu preminula. Pogreb nepozabne, drage rajnice bode v nedeljo, dne 7. t. m. ob pol 4. uri popoldne iz hiše žalosti na blejsko pokopališče. Ljubljana-Bled, dne 5. maja 1922.

(Mesto posebnega obvestila.)

Danes ob ½5. uri zjutraj so umrli po daljši bolezni naša dobra mati, gospa

MARIJA LOVRENCIČ

v 74. letu svoje starosti. Pogreb se vrši v ponedeljek, dne 8. maja ob 8. uri zjutraj.

Prijatelje in znance prosimo, naj se jih spominjajo v molitvah. — Vence po izrečnem naročilu rajinke matere hvaležno odklanjamo.

Sodražica, dne 6. maja 1922.

ŽALUJOČE RODBINE LOVRENCIČ, PAKIŽ, PIRC, KRŽE in SUŠA.

PERONOSPORNE BRIZGALKE

sistem »Vermorel« in »Jessernigg« (zračni kotel in sesalica) v veliki množini v zalogi.

Znižane cene na debelo za preprodajalce.

Zugmayer i Gruber

Starčevičev trg 12.

Telefon br. 26—81.

delniška družba za promet s kovinami

Zagreb

Brzojavni naslov:

Zugmaygruber, Zagreb.

Največje tuzemsko skladišče bakrene pločevine, taslaka (tepšija, šajba), cevi, šipek (zakovic), polpredelanih šolj za žgajkuho in kotle za pranje, kačul. Elektrolyt-bakrena žica. Svinčene cevi. — Poznano najboljši bakreni proizvod. — Zamena blaga za stari baker. — Samoprodaja bakrenih proizvodov tvornice GEORG ZUGMAYER I GRUBER, Wien-Waldegg.

Underwood

pisalni stroji so najboljši

Zahtevajte ponudbe!

THE REX Co.

LJUBLJANA

Tel. 268 - Gradišče št. 10 - Tel. 268

Opalograph

razmnoževalni aparati so svetovnoznani

Zahtevajte ponudbe!

Najboljši so pravi AMERIKANSKI in angleški

SINGER-šivalni strojiSinger-igle
in
nadomestni deli.Singer-olje
sukanec
svila itd.LASTNA
MEHANIČNA
DELAVNICAPRODAJA
NA
OBROKE

— Singer-šivalni stroji Bourne & Co New York —

CENTRALA za kraljevino SHS Zagreb, Marulićeva 5. — Podružnice:

LJUBLJANA, SELENBURGOVA ULICA 3.

Zagreb, Karlovac, Varaždin, Osijek, Vinkovci, Bjelovar, Brod n/S, Subotica, Novi Sad, Maribor, Sarajevo, Mostar, Banjaluka, Tuzla, Dubrovnik, Podgorica, Beograd, Kruševac, Niš, Skoplje, Veles, Bitolj, Kragujevac, Zaječar i Štip. — Zastopstva so v vseh večjih krajih.

Tisoči ljudi v vseh deželah sveta uporabljajo že 25 let prijetno dišeči

Feller-jev „Elsafluid“

kot kosmetikum za negovanje zob, zobnega mesa, glave, kot doustek k vodi za umivanje, ker je radi svojega antiseptično čistega, osvežujočega delovanja najboljšega učinka. Ravnotako je pri uporabi kot krepko, blago delujoče in vrio prijetno sredstvo za drgnjenje hrbta, rok, nog in celega telesa. Je mnogo močnejši in delujoči kot Francosko žganje in najboljše sredstvo te vrste. Tisoče priznanj! Z zamotom in poštnino za vsakega: 3 dvo nate ali 1 specialna steklenica . . . 72 K.

Za prodajalce:

12 dvojn ali 4 spec. steklenice 300 K
24 : : 8 : 570
36 : : 12 : 800
poštine prosto na Vašo pošto. Kdor pošlje denar naprej, dobi še popust v naravi.

Dobi se tudi: Elza obliž za kurja očesa 8 in 12 K; Elza mentolni črnik 16 K; Elza posipalni prašek 12 K; pristo Elza ribje olje 80 K; Elza voda za usta 48 K; Elza kolonska voda 6 K; Elza šumski miris 60 K; Glycerin 16 in 60 K; Lysol Lysolorm 48 K; kineski čaj 4 K; Elza mirisni prašek 20 K; strup za podgane in miši po 10 in 20 K.

EUGEN V. FELLER, lekarnar
Stabica donja, Elsatrg 134, Hrvatsko.**ŠTAMPILJE**
GRAVEUR
ANT. ČERNE
LJUBLJANA
DVORNI TRG 1. Franko**Naprodaj je POSESTVO,**
hiša z gospodarskim poslopji, vse v dobrem stanju, 82 orolov njiv, travnikov in gozda, v vasi Vovše 6 pod Sv. goro, postaja Sava ob juž. žel. Cena po dogovoru.**Zahvala.**

Povodom najinega odhoda iz Ljubljane — zapuščajoč vodstvo hotela in restavracije Grand Hotela »Union« — se zahvaljuje vsem cenjenim gostom za njih dosedanje naklonenost ter se jim priporoča v bodoče.

Ljubljana, 1. maja 1922.

Jan in Kati Fiala.

Katran

karbolinej

lesni cement

strešna lepenka

Stukatorno trstje, apno, gips, portland- in romancement, opoka, traverze, betonsko železje, samotna opoka in moka.

„Gradivo“

trgovačko društvo, Zagreb, Bogovičeva 3.

Telef. 5-55.

Brzjavni: GRADIVO.

OPEKA!

Tvrška Fran Kotnik in drug, Glince 229 pri Ljubljani

Priporoča svojo veliko zalogo cementne strešne opeke, za katero jamči najmanj pet let. Istotako prevzema vsa betonska in v to stroko spadajoča dela. Prevzema tudi cele stavbe z novo iznajdeno garantirano konkurenčno opoko. Izvršitev naročil točna. — Cene zmerne.

Josip Neškudla,

Jablone nad Orlicam 86, Čehoslovaška.

Tovarna cerkvenih paramentov, raznovrstnih zastav in cerkvenega orodja. — Priporoča se prečistiti duhovščini za dobavo vseh v to stroko spadajočih predmetov kakor: mašne plašče, pluviale, dalmatike, cerkvene in društvene zastave, kelih, monstrance, svečnike itd., sohe, križeva pota v poljubni izvršitvi in cen. — Solidnost tvrške jamči nebrojna pohvalna pisma in 110 letni obstoj firme.

Vsi cerkveni predmeti so carine prosti. — Na vsa vprašanja takoj odgovori ali predloži vzorce
J. NESKUDLA, Ljubljana, hotel „Tratnik“.Glavno zastopstvo za Jugoslavijo
tvrške**„ORION“ MARŠNER**
PRAHA

Kanditi

Čokolada

Keksi

na debelo

velika
zaloga**JOSIP VITEK**

Ljubljana, Krekov trg 8

tovarne usnja in usnjatih izdelkov

Kranj, Vrhnika, Ljubljana. Centralna pisarna: Ljubljana, Sv. Petra c. 68. Telefon 528.

I. Industrija usnja.**A. VEGETABILNO (čreslostrojeno) USNJE:**

1. kravine rujave, črne in chagrin, ter za mehove in strehe,
2. kipsi,
3. teletine,
4. ovčine in kozine
 - a) mazane, rjave in črne,
 - b) barvane za mobilje in tapetiranje in konfekcijo,
5. yachettes

- a) za izdelavo dokolenic, barvane ali naravne,
- b) za izdelavo nogomet, žog,
- c) za izdelavo razne usnjate konfekcije.

6. SVINJINE (specialiteta)

- a) za fino jahalno opremo, barvano ali naravno,
- b) za kovčge,
- c) za mobilje in galant. konfekcijo (Portenmonnais, portef. in knjigoveštvo,

7. PODPLATI

- a) trovloženi, hrastostrojani podplati,
- b) Vache.

8. CROUPONI za izdelavo transmissijskih jermenov,

- a) sp. strojeni, ang. sistem,
- b) hrastostrojani.

B. CHROM USNJE.

1. Box-calf črno in barvano,
2. Chevreaux,

3. Chevette,

4. Chrom usnje za izdelavo nogometnih žog,
5. Chrom usnje za izdel. jermen.

G. GALUN USNJE

za izdelovanje vezilnih in šivalnih jermenčkov.

D. LAK USNJE.

1. Box-calf, 2. Chevreaux.

II. Industrija usnjatih izdelkov.**A. ČEVLJARSKI IZDELKI:**

1. čevlji za štrpaci,
2. čevlji za rudnike,
3. čevlji za sport in nogomet,
4. čevlji po vojaškem vzorcu,
5. sandale.

B. KONFEKCIJA TRANSMISIJSKIH GONILNIH JERMENOV:

1. specialni stroj,
2. hrastov stroj,
3. chrom-stroj,
4. jermenci za šivanje in vezanje transmissijskih jermenov.

C. KONFEKCIJA za:

dokolenice (gamaše), nogometne žoge, torbice, portefeuilles itd. iz vegetabilnega, chrom- in lak-usnja, nahrbtniki, sportni pa-sovi itd., tržne torbice.